Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 241 (5091). | ЕРА, 25 ноябрь, 1971 шу. | Мах 2 кеп. | *Газет арадувл 1923 шера денз*

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

23 ноябре СССР Лакхехьарча Совета Президиума заседани хилар Кремле. Цига дийцар VIII хержача СССР Лакхехьарча Совета III сесси чакхъяккхарца дувзаденна дешаш.

Президиумо теркаме ийцар СССР Лакхехьарча Совета палатай массазарча комиссешка СССР халкъа боахам 1971—1975 шерашка дегIабоалабара паччахьалкхен пхе шера планаген СССР халкъа боахам 1972 шера дегIабоалабара пхе шера планаген хьалххагIе хьежа хиларах Союза Советен Къамий Советен планово-бюджетни комиссей председателаша бах хоам.

Президиумо белгалдаьккхар, планово-бюджетни комиссешен отраслеви комиссешен палатай кагирхой гIулакхашта йолча комиссешцек Iалам лорадара комиссешцен цхьана дикка боккха болх чакх а боахаш, КПСС XXIV съезда Директивашка хьежжа СССР Министрий Совето СССР Лакхехьарча Советe хьачуенна планашка хьалххагIе а хьожилга ший ханнахьа чакхдаьккха а СССР Лакхехьарча Совета Союза Советн Къамий Советн хьажийта дIачуялара царех лаьца заключенеш кийчъяь а хилар.

Теркаме ийцар 1972 шера СССР Паччахьалкхен бюджетахи 1970 шера Паччахьалкхен бюджет кхоачашъяра хьакъехьарча отчетахи лаьца планово-бюджетнии отраслевии комиссеша яь заключенеш.

Заседане иштта хьежар кхыдолча дешашка а.

Заседани лелаяьр СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель И. В. Подгорный вар.

Заседане хилар СССР Лакхехьарча Совета палатай председателаш А. П. Шитикови Я. С. Насриддиновая, палатай планово-бюджетни комиссей председателаш А. А. Розенкон К. М. Герасимови.

(ТАСС).

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА ПЛЕНУМАХ БОЛА

ИНФОРМАЦИОННИ ХОАМ

1971 шера 23 ноябре болх дIахо бир КПСС Центральни Комитета Пленумо.

«Парте XXIV съезд хинначул тIехьагIа КПСС ЦК дунен халкъашта юкъе леладаьча гIулакхий хьакъехьа» КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева яьча докладах лаьцача пренешка къамаьлаш дир: нн. П. Е. Шелеста — Украина Компарте ЦК хьалхарча секретара, В. В. Гришина — КПСС Московски горкома хьалхарча секретара, Г. В. Романова — КПСС Ленинградски обкома хьалхарча секретара, Ф. А. Табеева — КПСС Татарски обкома хьалхарча секретара, Д. А. Кунаева — Казахстана Коммунистически парте ЦК хьалхарча секретара, Л. С. Куличенкос — КПСС Волгоградски обкома хьалхарча секретара, П. М. Машерова — Белоруссе Компарте ЦК хьалхарча секретара, И. П. Кудинова — М. В. Фрунзе цIерагIча Куйбышевски мотораш деча завода фрезировщика, А. А. Гречкос — СССР оборона министра, Н. Н. Иноземцева — СССР Iилмай Академе дунен экономикай дунен халкъашта юкъерча гIулакхийн Институтa директора, А. Э. Восса — Латве Компарте ЦК хьалхарча секретара, Ш. Р. Рашидова — Узбекистана Компарте ЦК хьалхарча секретара.

КПСС ЦК Пленумо массава раьза а волаш соцам тIаийцар «Парте XXIV съезд хинначул тIехьагIа КПСС ЦК дунен халкъашта юкъе леладаьча гIулакхий хьакъехьа» нов. Л. И. Брежнева яьча докладах лаьца.

Нов. М. С. Соломенцев КПСС ЦК Политбюро члена кандидаталла хержар Пленумо.

Пленумо кхыча балха тIа ваха хиларца дувзаденна КПСС ЦК секретара декхарех мукъавалийтав нов. М. С. Соломенцев.

Цу тIехь ший болх чакхбаьккхар Пленумо.

КПСС XXIV СЪЕЗД ХИННАЧУЛ ТIЕХЬАГIА КПСС ЦК БАЬЧА ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРЧА БАЛХАХ БОЛА

1971 ШЕРА 23 НОЯБРЕ ТIАЙИЦА КПСС ЦК ПЛЕНУМА СОЦАМ

КПСС XXIV съезд хинначул тIехьагIа КПСС Центральни Комитета баьча халкъашта юкъерча балхах КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева яьча докладага ла а дийгIа, йийца а йийца, пленумо цхьа барт болаш мога а бу, бизза хьал а лоац съездо оттаяь арахьарча политика программа кхоачашъеш ЦК Политбюрос бах болх.

Империализми чIоаггIа юхатохари революционни, кортамукъален болам хьалдацари тайп-тайпара социальни строй йола паччахьалкхенаш машаре яхара лерраглярча курсаца массаза а дувзаш йолча партен Советски правительстван даиман дIахьоча ленински арахьарча политика, дунен гIулакхашка Советски Союза авторитет Iалаш а яь, новкъостал дир социализма, дерригача прогрессивни низий дунен халкъашта юкъера позицеш чIоагIъе, машаран халкъий кхерамзленнен болча пайдана дунен халкъашта юкъера хьал хувцара цIенхаштта влияни йир.

Дунен халкъашта юкъерча политикана влияни яь боккхача лоархIама фактор я дунен социалистически содружество, цун цхьоагIон хадданза дIахьу машара политикей.

Пленумо йизза могаю Индокитаерен Гаргарча Малхбоалерен империалистически агрессе кхераме кхуврчаш дIададахара, дунен тIа эггара йоккхагIйолча моттиге — Азе машари кхерамзлен чIоагIъяра Индокитаера конфликт машаре къоастаяра тIаерзаяь йола ЦК Политбюро конструктивни позицин цо ду практически гIулакхаши. Машари дунен халкъашта юкъера кхерамзлен чIоагIъяра лоархIам болаш да СССР-ан Египтанен юкъера, СССР Инденен юкъера договораш.

Кхы социальни строй йолча паччахьалкхенашца машаре дахара принципаш кхоачашъеш ду практически гIулакхаш могаду пленумо.

Пленумо боккха мах бу хIанзарча дунен халкъашта юкъерча гIулакхий керттерчарех йола проблема къоастаяра — Европера кхохкам лаьгIбелга Iалашдара, европейски паччахьалкхенаш машаре яхарен вIашн пайдане дола гIулакхаш леладарен принципаш дIахо а практически юкъейоалаяра тIаберзабаь ЦК Политбюрос беча балха.

Из декхар кхоачашдара юкъе доккха дакъа лоац дIаяхача хана дерригача доакъошка, эггара хьалха политически даькъе а долаш, кердача, кхы а лакхагIча боарам тIа дIахо а советско-французски отношенеш дегIаяхкаро.

Цу континенте тIом хьара кхерам бизза дIабоаккхаш дола хьал Европе оттадара боккха лоархIам болаш хилар укх хана СССР-ан ФРГ-анен, ПНР-анен ФРГ-анен юкъерча договорашта сихагIа ратификаци яра, дунен шоллагIа тIом хиннaчул тIехьагIа хьахинна доазонаш, царца ГДР-ан ФРГ-нен юкъера дар а долаш, дохаргдоацаш хилар тIаэцара а цхьатарра бокъонаш хилара, ший лоIаме хилара, чурча гIулакхашта юкъе ца лелхара, дунен халкъашта юкъера дешаш къестадеча низ юкъе ца боалабара принципий а ларда тIа континента ерригача паччахьалкхенашта юкъера отношенеш лертIаяха лаьрхIа керда баьккха гIа.

ЦК Пленумо лоархIаме лерхI Европе кхерамзлени вIашн гIулакхаш леладарен дешай хьакъехьара совешани укх гарггарча хана гулъе аьнна социалистически мехкаша оттаяь предложени тIа-тIа дукхагIа хьаллоацаш хилар. Франце, ФРГ, Финдянде, Канада, кхыча мехкий правительстваш хIанз гулъяра тIехьа йола США-си Канадаси дакъа а лоацаш йола европейски совещани гулъяр боккха лоархIам болаш хила деза европейски континенте чIоагIа машар Iалашбара.

Пленумо белгалдоаккх съезд хинначул тIехьагIарча хана вай парте вежарашха йолча кхыча партешца цхьана дIахо а социалистически содружество чIоагIъяра, цунна юкъе долхача мехкаша вIашн леладу масе оагIорахьарен цхьатарра бокъонаш йолен гIулакхаш дегIадоаладара а кIоаргдара а. социалистически экономически интеграци кIоаргъяра, дунен халкъашта юкъерча арене вежарашха йолча паччахьалкхенаша леладу гIулакхаш цхьа барт болаш хилара тIаберзабаь боккха болх бах хилар. Вахаро цIаьккха а чIоагIдир социалистически мехкий содружество дунен капитализмана духьал латта боккха низ. Ала хаьарча кортамукъален боламий йоккха чIоагIало хинна хилар а йолаш хилар а. Дунен социализма позицеш мамогга чIоагIъяр, социалистически паччахьалкхенашта дIахо консолидаци яр, царна юкъера доттагIали вIашн леладу гIулакхаши дIахо а дегIадоаладар — цунах лерхI КПСС ший интернациональни декхар, ший дунен халкъашта юкъерча политика керттерчарех цхьа декхар.

Пленумо белгалдоаккх, новкъоста Л. И. Брежнева Франце, Югославе, Венгре, Болгаре, Германски Демократически Республике вахар, Крыме ФРГ канцлераца из вIашагIкхетар, новкъоста Н. В. Подгорне Вьетнама Демократически Республикен Iарбий Республике Египтен, новкъоста А. Н. Косыгина Алжире, Канаде, Куба Республике визиташ яр, ЦК Политбюро члений, Политбюро членалла кандидатий, секретарий, СССР Лакхехьарча Совета делегацейи советски правительственни делегацейи визиташ а доазол дехьарча мехкий паччахьалкхени парламентскии деятелашцарча, партейи общественни организацейи кулгалхошцарчен кхыча вискалашцарчен контактий кхыйола формаш а XXIV съезда арахьара политически программа чакхъяккхара боккхача лоархIаме хинна хилар.

Пленумо белгалдоаккх, Китайски Халкъа Республикацарча гIулакхашка. XXIV съезда никъ Политбюрос лерраглa чакхбоахаш хилар, дIакхайкаду, цунца дувзаденна практически дешаш къестадеча хана Политбюро позицена бокъонца ше раьза хилар.

Пленумо ЦК Политбюрона тIадула СССР-е коммунизми кхыча социалистически мехкашка социализми хьалъяра эша арахьара хьалаш тоадара тIаерзаяьй дерригача дунен тIа чIоагIа машар оттабара тешаме предпосылкаш хулийташи йола XXIV съезда арахьара политически программа дIахо а хадданза ларде лувцилга.

Пленумо ма ярра хьаллоац дунен халкъашта юкъерча политика даькъерча дIахорча хьаддача декхарий хьекъехьа. Политбюро доклада тIа хьаоттаяь предложенеш.

Пленумо раьза хинна белгалдоаккх, вежарашха йолча коммунистически партеша, демократически общественноста шеррача гIозараша КПСС-ен Советски правительстван дунен халкъашта юкъера гIулакхаш могадеши хьаллоацаши хилар а машари прогресси бахьан долаш, халкъашта юкъе цхьана гIулакхаш леладари империалистически агрессе кхуврчаш дIадахари духьа лоаттабеча къовсама уж боккхача лоархIаме долга белгалдоахаш а хилар.

Пленумо белгалдоаккх, партийни органашеи паччахьалкхен учрежденешеи КПСС дунен халкъашта юкъерча политикаца ювзаенна йола заданеш кхоачашъяра дикка болх чакхбаьккха хилар, хIаьта цу даькъе дIахо кхоачашде дезача декхарий доккхалон лоархIамон цар деррига гIулакхаш даим эргадоахаш тоаделга дIадехаш хилар теркал а ду.

Пленумо белгалдоаккх, XXIV съезда арахьара политически программа кхоачашъяра парте дIахо къовсам лоаттабеча хана дунен халкъашта юкъерча арене лоаттабеча идеологически къовсама лоархIам лакхлуш хилар. Арахьарча политически, идеологически, пропагандистски органий теркам тIаберзабу Пленумо цар гIулакхий боарами эффективности лакхъянза, вай мехка хьашташ, социализма, берригача коммунистически болама хьашташ империалистически пропагандаеи марксизма-ленинизма моастагIаштеи духьал лоаттабеча къовсаме хьинарегIа хьаллоаттаданза дарг ца хилара.

Пленумо дIахо йодача хана а данза даргдоацаш лерхI буржуазни идеологена хоадамболлаш къовсам лоаттабелга, советски нах марксизма-ленинизма, пролетарски интернационализма уйлана кхебелга.

Парте дунен халкъашта юкъе леладеча дерригача гIулакхашта ларде латт Советски Союза экономически, политически, оборонни низ тIа-тIа дукхагIа лакхлуш хилар. ИйслагIа пхе шера план дерригача хьокхамашта толаме кхоачашъяр эггара боккхагIча лоархIаме да дунен халкъашта юкъера СССР позицеш, политика дIахо чIоагIъяра, дунен халкъашта юкъерча арене вай мехка хьалхашка латта декхараш кхоачашдара, капитализмаца лелаеча экономически яхье керда толамаш дахара.

Пленумо раьза хинна белгалдоаккх, КПСС ЦК арахьара политически никъ берригача коммунисташа, дерригача советски халкъо ше ма барра кхетабеши массава раьза а волаш хьаллоацаши хилар. Цунах латт КПСС ерригача дунен халкъашта юкъерча политика керттера низ.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ РЕВИЗИОННИ КОМИССЕ

23 ноябре КПСС Центральни Ревизионни комиссе заседани хилар.

Парте XXIV съезд хинначул тIехьагIарча юкъагIа комиссе баьча балха хьакъехьа хоам бир КПСС Центральни Ревизионни комиссе председатела нов. Г. Ф. Сизова.

Заседане хьежа а хьежа, чIоагIйир 1972 шера хьалхарча ялх бетта КПСС Центральни Ревизионни комиссе бергболча балха план.

ЕРРИГАЧА ПАРТЕ, ДЕРРИГАЧА СОВЕТСКИ ХАЛКЪА ГIУЛАКХ

БархIазлагIа хержача СССР Лакхехьарча Совета кхоалагIа сесси

КПСС XXIV-ча съезда исторически решенеша керда айдаьд советски наьха къахьегамеи политически хьинар. Массе а метте айлуш шерлуши латт кердача пятилетка хьалхарча шера заданеш ханал хьалха кхоачашъяр духьа лелаю дерригача халкъа юкъара социалистически яхь.

Укх деношка хиннача КПСС Центральни Комитета Пленумо керттерча даькъе къоабалъяьй ийслагIча пятилеткана оттаьяа халкъа боахама плана проект а, хIаьта иштта 1972 шера паччахьалкхен планеи паччахьалкхен бюджетен проекташ а, соцам баьб СССР Лакхехьарча Совета сесси хьажийта уж дIачуяла.

24 ноябре Кремле гулбелар вай Даьхен дерригача халкъий викалаш — СССР Лакхехьарча Совета депутаташ. Цар ювца а тIаэца а езаргьа КПСС Центральни Комитета кулгалца кийчъяь вай мехка коммунизм хьалъяра йоккха программа.

Iуйренна 10 сахьат даьлча къаьст-къаьста заседанеш дIайолайир СССР Лакхехьарча Совета Союза Советеи Къамий Советеи палаташа. Союза Совета заседани йоккхача Кремлевски Двореце СССР Лакхехьарча Совета заседанеш хулача зале хилар Союза Совета председатела депутата А. П. Шитикова председателал а деш. Къамий Совета заседани хилар Кремле СССР Лакхехьарча Совета палатай заседанеш хулача зале Къамий Совета председатела депутата Я. С. Насриддиновас председателал а деш.

Сессе дакъа лоацараша палатай заседанешка хьалгIоттарца сий а деш дагалийцар сессешта юкъерча хана кхелха депутаташ М. Г. Гайрбеков, Н. Л. Коновалов, С. О. Притыцкий, И. П. Скулков, М. К. Янгель, А. Г. Данковцев, С. А. Закариадзе, И. З. Мингазеев, Л. С. Соболев, М. И. Чичельникова.

Палатай къаьст-къаьстача заседанешка ладийгIар керда хержача СССР Лакхехьарча Совета депутатий полномочеш тахкара хьакъехьа яьча Союза Советеи Къамий Советеи мандатни комиссей докладашка.

Сессе ден повестка чIоагIйир:

1. 1971—1975 шерашка СССР халкъа боахам дегIабоалабара Паччахьалкхен пхе шера плана хьакъехьа.
2. 1972 шера СССР халкъа боахам дегIабоалабара Паччахьалкхен плана хьакъехьа.
3. 1972 шерарча СССР паччахьалкхен бюджета хьакъехьеи 1970 шерара СССР Паччахьалкхен бюджет кхоачашъяра хьакъехьеи.
4. СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указаш чIоагIдара хьакъехьа.

Иштта чIоагIъяьй сессе балха порядок а.

11 сахьат даьлча йоккхача Кремлевски Двореце СССР Лакхехьарча Совета заседанеш хулача зале цхьана дIайолаелар бархIазлагIа хержача СССР Лакхехьарча Совета кхоалагIча сессе Союза Советеи Къамий Советеи эггара хьалхара заседани.

Депутаташеи хьаьшашеи ура а гIайтта, чIоаггIа, дIаьхдаь детташ тIоараш а долаш тIаийцар новкъостий Л. И. Брежнев Г. И. Воронов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, В. В. Щербицкий, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, В. П. Мжаванадзе, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев.

Шинна а палата цхьана хинна заседани хьайийлар СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета председатела депутата А. П. Шитикова. Цо хоам бир Союзни скупщина председатела заместитель Мариян Брецель керте латта СФРЮ Союзни скупщина делегаци сессе хиларах. Гулбеннараша дег тIара моаршалаш телар югославски хьаьшашка.

Къамаьл де дош лу КПСС ЦК секретара депутата И. В. Капитоновна. Старейшинай Советаша тIадилларах цо предложенеш лу СССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела заместителаш харжа: Белоруссии ССР-гара — депутат Ф. А. Сурганов, БССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель, Эстонски ССР-гара — депутат А. П. Вадер, ЭССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель харжа, СССР Лакхехьарча Совета Президиума члена декхарех депутат В. С. Толстиков мукъавалийта, СССР Лакхехьарча Совета Президиума членалла депутат Г. В. Романов — КПСС Ленинградски обкома хьалхара секретари Р. Г. Гамзатов — Дагестански АССР писателий Союза правлене председатели харжа. Депутаташа массава раьза а волаш тIаийцар уж предложенеш.

Цул тIехьагIа ден повестка тIарча цхьоалагIчен шоллагIчен — 1971—1975 шерашка СССР халкъа боахам дегIабоалабара Паччахьалкхен пхе шера плана хьакъехьарчеи 1972 шера СССР халкъа боахам дегIабоалабара Паччахьалкхен плана хьакъехьарчеи дешашка хьежар депутаташ. Доклад йир гулбеннараша безаме тIаийцача СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгина.

МОСКВА. РСФСР халкъа художника Петр Васильевич Васильева ший творчески биографех дукхагIа дола дакъа дIаденнад Владимир Ильич Ленина образ хьаяра.

Ше студент волча хана а тIехь Петр Васильевича болхлой клубе оттадаь ший эггара хьалхара сурташ ленински темана хетадаьдар. Цу хана денз тахханалца из тема я цун керттерьяр.

П. В. Васильев хадданза дакъа лоацаш хул Еррисоюзни художественни выставнашта юкъе, цун балхаш да В. И. Ленина цIерагIча Центральни музея. СССР революце Паччахьалкхен музея, Паччахьалкхен Третьяковски галерея, мехка а доазал дехьарча а кхыча дукхача музейй экспозицешка.

В. И. Ленина цIерагIа Центральни музее хьайийллай Петр Васильевича баьча творчески наькъа 50 шу дизар белгалдоаккхаш йола цун произведеней выставка.

СУРТА ТIА: Петр Васильевич ший мастерске.

В. ЧЕРЕДИНЦЕВА сурт.

КПСС ГРОЗНЕНСКИ ГОРКОМЕ

ЭКОНОМИЧЕСКИ ЗНАНЕШ МАССАНЕНА!

Ленински района партийни организаце кадрай юкъерча звеньяй экономически знанеш лакхъяра доцш дийцар КПСС горкома бюрос. Цига белгалдаьккхар района еррига предприятешка из болх КПСС XXIV съездо дIадехарашка хьежжа лелабеш ца хилар. Бизза пайда эцац халкъа университетех, экономически курсех, коммунистически къахьегама школаех. Консервни завода, авторемонтни мастерской, «Металлист» завода, кога гIирс беча фабрика партийни организацешка бахийта беза теркам тIабахийтац кадрай юкъерча звеньяй экономически знанеш лакхъяра деша. «Автоспецоборудоване» завода кулгалхой диълагIа дола дакъа мара дац шоай экономически знанеш лакхъеш. Кхыметтел цу предприяте авторемонтни мастерске начальники мастераши бац экономически дешаре чулаьца. Индпошива фабрике, винно-коньячни комбинате, кога гIирс беча фабрике, цхьайолча кхыча школашкеи семинарашкеи кIезига ух ладувгIараш, лоха я цар активность. Цхьайолча хана занятеш ца еш юс цу предприятешка.

Экономически политически дешарца долча кхоачамбоацарашца хьаллакхъялийтац къахьегама овсарле. Укхаза къахьегама а общественни а дисциплина телхаеш, къоал деш моттигаш хиннай.

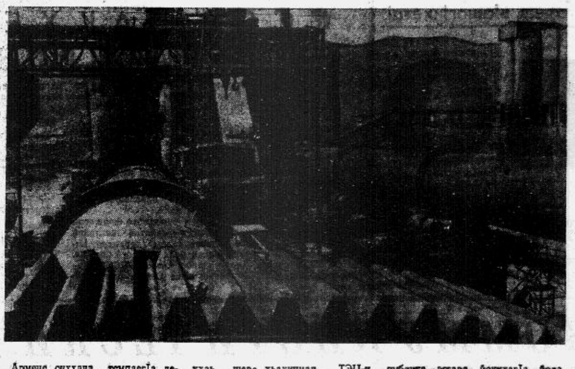
КПСС горкома бюрос Ленински райкомагареи юххьанцарча парторганизацешкареи хьадийхар кулгалхой экономически знанеш лакхъяра ца хаддаш тIахьожам лоаттабелга.

БУРУВ ДЕТТАРА — ПАРТИЙНИ ТЕРКАМ

ТIеххьарча хана Октябрьски бурув деттача балхий управлене партийни организаце айхха а, кIоаргагIа а леладу производственни планаши социалистически декхараши кхоачашдара гIулакх. Укх шера 10 бетта бурув тохара боарам соахк цу хана хинначул 15 процент лакхбеннаб. Иштта тIеххкоачашъяьй керда скважинаш болх бе йолаялийтареи царна тохкам береи планаш. ХIаьта а дукха да укхаза тайп-тайпара кхоачамбоацараш. Партийни организаце де доаггIача тайпара кулгалдац производствана, социалистически яхь вIаштIехьйоаккхача а. Партийни комитето йолаш йола формаши методаши йизза юкъейоалаяц яхье баьинначар творчески денал айдара, тоъам болаш кулгалдац коммунистически къахьегама болам шербара гIулакха. Управлене йолча 15 бригадах 5 мара яц коммунистически къахьегама цIи лелаеш. БоаггIача тайпара болх вIаштIехь ца баккхар бахьан долаш дукха авареш хул, эзараш метраш бурув ца тохаш юс. Иштта хулача хатарий анализаш яц, цу тайпара гIулакх нийслургдоацаш ер ма дий аьнна деш хIама а дац. Лоха я цхьаболча болхлой къахьегама а технологически а дисциплина. Из бахьан долаш бурувдеттача бригадашка дукха кул болх сецаш моттигаш. Уж дешаш а дийцар КПСС горкома бюро укх деношка. Бюрос белгалдаьккхар «Грознефть» объединене кулгалхоша Октябрьски бурувдеттача балхий управленена кIезига новкъостал деш хилар. КIезига лу цар управленена эшаш йола турбаш, механически база шеръергйола дош къоастадаьдац, эшаш йола автотранспорт еннаяц. кIезига хьаллу нах чубаха цIенош.

КПСС горкома бюрос тIайийцача соцам тIа хоадамболлаш хьадех партийни организацегара лакхе белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадахар. Къаьстта теркам тIабахийтаб бурувдеттарий быти цар болхи тоабара.

Цул совгIа горкома бюрос дехкаоийла яьй КПСС Октябрьски. Ленински, Старопромысловски райкомаш бурувдеттача балхий управленей производственни гIулакхашта дукхагIа тIахьожам лоаттабе а, цахаддаш юххьанцарча парторганизацешта практически новкъостал де а.

Армене сиххача темпаегIа дегIаух кагийча городий индустри, хьаю дукха ха ялалехьа республикерча йоккхийча городашца «къувсалургдолаш» йола керда промышленни центраш. Перспективничарех цаI я Раздански промышленни центр.

Раздана индустриальни сибат керттерча даькъе укх тIеххьарча кхаь шера хьахиннад. ТЭЦ-и ГРЭС-а хьалхара ши блоки болх бе йолаялийтарца Закавказья низ бола энергетически база а хиле дIаотт из.

ИйслагIча пятилетка доккхача химе город а яь дIаоттаергья Раздан. Укхаза хьалъеш латт 1975 шерале керттерча проектни мощносташка кхоачаргйола республике эттара йоккхагIа йола горнохимически комбинат.

ДIахо а хьалъеш латт Раздански ГРЭС Хьалъеш латт венгерски конструктораша проект оттаяь градирня

СУРТА ТIА: горнохимически комбината цемент йотта пишкаш.

Э. ИСААКЯНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ДАГАЛАТТАР КХОАЧАШХУРГДА

ИйслагIча пятилетка хьалхара шу чакхдала цхьа бутт мара бисабац. Цудухьа Нохч-ГIалгIай химзавода коллективо еррига торонаш оарцагIъяьхай шера плани тIайийца декхараши дизза кхоачашдара. Кийчача продукцена реализаци яра 10 бетта задани дикка тIеххкоачашъяьй. Планал совгIа реализаци яьй 115 эзар сома маьха продукцена. Къахьегама овсарле лакхъяра задани 112 процент гарта кхоачашъяьй. Электрически тепловойи энерги кхоярах производствана 13 эзар сомал совгIа пайда хиннаб.

КПСС ЦК соцам арабаьнначул тIехьагIа социалистически яхь кулгал дела тоаденнад. Хьаьцаргья вай белильни участок. Шоай задани толамца кхоачашъю участка болхлоша. Цу участке къахьегаш ва 20 саг. Цинкови пигмент кийчъю участке. Цу бедалах краскотерочни цехе басараш хьалу. Ветрильнии муфельнии яхаш ши пишк я участке. Цу шин пишко арахецаш йола продукци халкъа боахама эшаши ца тоъаши хиларца дувзаденна керда кхоалагIа йола вращающи пишк хьалъеш латт участке. Из хьалъю болхлоша шоаш.

Оператор З. Айдамиров болх беш йолча пишкий технологически режимага хьежаш ва. Ший болх дика бовзаш а безаш а ва из. Цудухьа цIаккха а гIалат валац. Цехкома член ва из.

Завода сийлен Доска тIа доалл Дасаева Зинай сурт. Пишкий сепараторщица я из. Сепараторий отделене кхоач пишкашкара кийча продукци. Цига цу кийчача продукцена тIахьожам лоаттабу Зинас. Аппаратчика Асриев Геннаде Ленински Юбилейни медаль лелаю. Завода сийлен Книжка тIа дIаязъяьй Геннаде цIи. Новкъосташа цехкома председатель хержав из. КхоалагIа шу мара дац Тюпа Александра белильни участке болх бу. Цхьабакъда, шийна тIадилла гIулакх цIенеи ханнахьеи чакхдоаккхаш, нахаца безаме, Iиммерза, эшача дика новкъост волаш хиларца коллективе ше вевзавалийтав цо. Цудухьа цехкома член хержав из.

Хьинаре къахьег олиф арахецача отделене коллективо а. Йоккха яц из. ВорхI саго доаллеш я 2 оксидатори 3 яйн. Технологи дика йовзача отделене болхлоша хьовзам ца хулийташ чакхйоах олиф кийчъяра процессаш. Нагахьа санна аIамига а технологически режим талхийте продукци брак хургья. Юххьанца яьша дIоахду даьтта. Цул тIехьагIа насосаца оксидаторашка дIачулу из. Цига совйола тIоалал дIа а яьккхе дикъду юхедиса цIена даьтта. ТIаккха уайт - спиритаца коач а дах секкативаца докъаду, вешта аьлча цIена олиф мара ца луташ совйола хIамаш дIакъоастаю. Цига хьинар ца кходеш къа а хьегаш шоаш дIабовзийтаб пхелагIча разряда аппаратчикаша Чернова Галинаси Юсупов Абдулеи, Богдасарьян Сергейи.

Х. АРШМАТОВ.

ГОЙТАРА АГИТАЦИ ЭРГАЙОАХ

«КПСС XXIV съезда решенеш— кхоачашъергья» яхача девизагIа гойтара агитаце смотр-конкурс яра тIахьехаш обкома бюро соцамга хIанзле цу хьакъе белгтала болх баьб КПСС Октябрьски райкомои юххьанцарча партийни организацешеи. Предприятейи организацейи партийни комитеташа кулгал а деш из болх эргабаьккха тоабара вIашагIъехка лаьрхIа комиссеш я. КПСС XXIV съезда решенеш къахьегамхошта шерра дIайовзийтара гойтара агитаце средстваех дикагIа пайда эцарай халкъа боахам дегIабоалабара ийслагIа пятилетка толамца кхоачашъяра къахьегамхой оарцагIбахарай тIадерзадаь деш да республике из гIулакх.

Конкурс яра шерра кийчо еш йолча района предприятешеи учреждененшеи де мел дезар ду гойтара агитаци эргаяккхара, цун чулоацам шербара, из хоадамболаш ший лостам болаш хилийтара.

Иштта, масала, электромеханически завода партбюро решенегIа завода директора заместитель Л. М. Осинина керте а оттаяь ворхI сагах латта комисси вIашагIъеллай. Цехаш, завода ков гойтара агитацеца кийчлара тематически план оттаяьй. Цу плана тIа маалара заводе хьачувоаллача «Ленинизм—дуне эргадоаккхача революционни эпоха байраках», «Коммунизм — из Советски Iаьдали цунца дерригача мехка яь электрификаци» яха хоза картинаш доахк, «Ленински парте XXIV съезда решенеш кхоачашъергья!», «Сийле хийла производства ударникийи новаторийи», «Къахьегамо воккхий ву саг» яха лозунгаш я.

Безам тIагIоргболча тайпара кийчдаьд цу заводе коллективо тIайийца социалистически декхараш кхоачашдара гIулакх миштта латт хьагойташ дола хьокхаме доска. Цу тIарча тIахьехамо йоах: «Завода къахьегамхой! 1971 шера Даьхенна планал совгIа 50 эзар сома маьха продукци лургья вай!» БIарг тIаоттаргболча метте да хоза кийчдаь «СССР ийслагIча пятилетка лакхленаш» яхача темах дола стенд, хIаьта цу предприяте клубе доаллачо хьагойт завод 1971 — 1975 шерашка мел дегIайоагIаргья. Заводакоа, цехашка массанахьа гуш я производство айяра а, къахьегама овсарле лакхъяра а, дисциплина чIоагIъяра а къахьегамхой оарцагIбоахаш йола лозунгаш, плакаташ. Иштта йолаш я цига халкъий доттагIал чIоагIдара, советски Iилмах, партех, Ленинах, советски патриотизмах, кхыча дешаех лаьца йола гойтара агитаци.

ЧIоагIа лоархIам болаш да цехашка доахкача пенгазеташа производстве хьалха латтарех, дикагIйолча цехехи бригадаехи, коллективо кердача пятилетка хьалхарча шера социалистически декхараши кхоачашдарах дувцаш йолча материалашта даим кепаетташ хилар.

Цехий, бригадай, сменай балха итогаш болхлой собранешка ювц укхаза, тIаккха цига белгалдаьккхар цу сахьате хьокхамий доска тIа дIаязду, радиогазета тIа дувц.

Хоза кийчъяьи нах тешабеши я Грозненски локомотивни депо, вагонни депо, мехкдаьттеи гази йоаккхача «Октябрьнефть» управлене производственни объекташкара гойтара агитаци.

Белгтала да, хIанз чакхйоаккхаш йола смотр - конкурс гойтара агитаци хозагIеи дикагIеи кийчъяра аьттув боалийташ гIулакх хилар. Цо чIоаггIа новкъостал дергда ийслагIча пятилетка заданеш кхоачашъяра къахьегамхой оарцагIбахара.

Иштта, «Октябрьнефть» НГДУ, Грозненски машеннаькъахоша кхоалагIча квартале Ерригсоюзни премеши карара - кара тела Ще байракхаши яьхай, хIаьта районо юха а КПСС Грозненски горкомеи горисполкомеи карара-кара тела Ще байракх яьккхай.

Укх гаргарча хана гойтара агитаце смотр - конкурс яра районе вIашагIъеллача комиссе котбаьинараш белгалбоахаш хьалхара итогаш ергья. ХIаьта хIанз районни комиссе членаш района предприятешкеи организацешкеи дIа а ухаш эшшача метте практически новкъостал деш ба.

Из болх массанахьа цхьатарра дика латт аьлча бакъхургдац. Къаьстта ледара леладу гойтара агитаци кийчъяри аргаяккхари гIулакх кагийча предприятешкеи гIишлошъеча организацешкеи.

КПСС Октябрьски райкомои конкурс яра йолча комиссе членашеи де мел эшар ду гойтара агитаци КПСС XXIV съезда решенеша маяххара дика а, хоза а кийчъяра.

Т. ЗИНОВЬЕВ,
КПСС Октябрьски райкома пропагандаи агитацеи отдела заведующи.

Гудермесски района «Кавказ» колхозе гIорваьнна ва шофер Тимиров Мусаит. Миччахьа болх сиха болча бIаргаго йиш я цун автомашина.

Къаьстта дика къахьийгар Мусаита укх шера гуйран балхаш деча хана. ХIара дийнахь 10 километр гаьна долча кхай тIара 25 рейс йора цо хьатта. Ахчаи премешца, баркал аларца белгалбаьккхаб нов. Тимирова болх колхоза правлене. Цун сурт хьалтеха доалл района сийлен Доска тIа.

СУРТА ТIА: М. Тимиров.

С. ХАКИЕВА сурт.

ТЕПЛОВОЗНИКИЙ ТОЛАМ

Укх шера план ханал хьалха кхоачашъяра яьржача социалистически яхье керда толам баьккхаб грозненски тепловозникаша. Мухьаш дIа-юха кхахьара 11 бетта план ханал хьалха, 20 ноябре кхоачашъяьй цар.

Шоай торонаш техкачул тIехьагIа керда декхараш тIайийцад тепловозникаша. Укх шерара план 20 декабре кхоачашъяь яккха дош деннад цар.

Шу чакхдала бутт совгIа ха йисале а тепловозий машинисташа, цар гIончаша хIанзе а хоамаш ду мухьаш дIа-юха кхахьара шера задани кхоачашъяьй, яхаш. Цу тайпара хоам кхаьчар укх деношка тепловоза машинистагара Дудургов Султанагара нов. Арбузова локомотивни бригадера.

Г. ФЕДОРОВ.

РЕМОНТ ЯЬ БАЬННАБ

ГОЭЛРО Ленински плана 51 шу дизара сийна яьржача яхье къахьегама доккхий толамаш даьхад «Грозэнерго» центральни ремонтно - механически завода катедьщикаша. Грозненски ТЭЦ № 1 йолча электростанце цхьан сахьата 200 тонн пар луш йолча котлоагрегата йиллача ханал цхьа ди хьалха капитальни ремонт яь баьлар уж.

Къахьегам леррIа вIаштIехьбаьккхар. боагI-боагIача болхлой дIанийсбар. ремонтни материалаши инструменташи эш-эшача хана хилийтар бахьан долаш ший ханнахьа а дика а котло-агрегаташца ремонт е вIаштIехьдаьлар цар.

Заводе хьалха латтарех я кательни цеха коллектив. ВIаштта 3 кварталагIа завода карара кара тела Ще байракх лелаю цо. Укхаза дикагIбарегIа лоархIаш ба слесараш Ш. Берсанов, С. Каспаров, электросварщикаш Ю. Решетов, Некозаков, кхыбараш.

Х. СУРУДЖАНЦ.

ОПЫТ ДIА-ЮХА ЭЦАРА СЕМИНАР

Самардийнахь КПСС Нохч-ГIалгIай обкома политически дешара ЦIагIа ший болх дIаболабир мехка мехкдаьтта, газови, мехкдаьтта чакхдоахачеи мехкдаьттахимически промышленноста технически информаце бюро болхлой семинара. Семинаре дакъа лоацаш ба НТО центральни правлене, НТО республикански, областни, краеви отделеней, иштта цхьайолча мехкдаьтта чакхдоахача заводий, химкомбинатий, мехкдаьттеи гази йоахача управленей, кхыча предприятей викалаш. Цар цига технически информаце общественни бюро балха толашагIа йола опыт дIа-юха эцаргья. Мехкдаьттаи газови промышленноста центральни правлене общественни формай комитета председатела Л. И. Барскойс «Мехкдаьтта, газови, мехкдаьтта чакхдоахачеи мехкдаьттахимически промышленноста технически информаце общественни бюро» балхах доклад йир. ХIаьта Т. В. Большаковас «Татнефть» объединене мехкдаьттеи гази йоахача управленей, бурув тохара балхий управленей референтий семинар дIаяхьара опытах хоам бир. Ерриган 24 доклад ешаргья цига. Семинар ший болх дIахьош я.

И. МАЙТАК.

МЕХКДАЬТТА ЗЕХЬА ДОВЦ

«Октябрьнефть» НГДУ - районни инженерно - технологически служба В. А. Дроздов керте латта мехкдаьтта доаха бригада халача геологически хьалашка къахьегаш я. «Iаьржа дошув» хьалъувзаш латтача лаьттан ченашка мехкдаьтта лаьгIденна хий гучадаьннад. ХIанз бригада доалдеш я 96 качалка. Цхьайолча скважинашка насоса хьаувза кхецар, хIаьта кхычахьа геттара кIезига доагIар мехкдаьтта увш дола хий. Мехкдаьтта хьакъестадеш тIоанашка юха чуахийта ца кхувш хий тIех а ухаш мехкдаьтта довра, гонахьара моттиг бIехйора. ТIаккха бригада рационализатора Николай Федоровича башха - дика кердадар дагадехар. Качалкашта юкъе йоккха юкъ яц. Цо мехкдаьтта увш дола хий дукха хьадоагIа скважина кIезига низ тIалаттача скважинах турбаца дIахеттар. Мехкдаьтта хьа а къестадеш хий тIоанашка юха чуахийта ввIаштIехьдалийтар цу гIулакхо. Цул тIехьагIа цхьаккха килограмм «Iаьржа дошув» довц, качалкашта гонахьара моттигаш цIена я.

В. ГОРЛО,
рационализаторий балха йола инженер.

ЗАВОДА БОЛХ ТОАБЕ БЕЗА

Укх шера товарни продукци арахецареи цунна реализаци яреи план кхоачаш ца еш хьайоагIа Грознерча йий доаккхача завода коллектив. План кхоачашъяьяц цо завода продукци эггара дукхагIа хоатташ а эцаш а йолча шоллагIчеи кхоалагIчеи кварталашка. Масала, укх шера 1 квартала план 102.4 процент кхоачашъяьяле, шоллагIча квартале 90.7 проценти кхоалагIча квартале 84.9 проценти мара кхоачашъяьяц. Заводо укх шера 9 бетта республика торговле министерствага дIакхачийта йий планагIа лаьрхIачул 131.7 эзар декалитр кIезигагIа да, 616.4 эзар сома маьха продукци я из.

Товарни продукци арахецарэи цунна реализаци ярай тIехьайиса ца Iеш технико - экономически хьокхамашта а тIехьаюс завод. Масала, 1970 шера ийс бетта продукци яккхарга дIадахар доагIачул 3 эзар сом дукхагIа дар. хIаьта укх шера 9 бетта — 40 эзар сом дукхагIа. 1971 шера 9 бетта зе лаьа заводо. Из кхеталеш да. Продукци арахецареи цунна реализаци яреи план кхоачаш ца еш хилча кхоачашъюлац пайда бара план а.

План кхоачаш ца яра керттера бахьанаш да: къахьегам нийса вIаштIехьбаьккха ца хилар, оборудованех бизза пайда ца эцар, технически дешар нийша кулгалхой кадраш ца хилар. Из бахьан долаш дукха моттигаш нийслу оборудовани. къаьстта йий тIахьа детта автоматически линии телхарагIа балхаш дукхача хана сеца латташ. План кхоачашъяра цо новкъарле ю.

Заводе яц оборудованена профилактически ремонт яра графиг, хIаьта из хьалххе а кийчъяц.

Заводе вIаштIехьдаьхадац бокъонца дола къахьегама хьалаш. цехаш антисанитарни хьал тIа я. цхьайола цехаш корашка кизгаш доацаш я. Йий бешкаш чу деттача а безал кийчъеча. а цехашка дерригa балхаш кулгашца ду.

Цу тайпара хьалаш да кхыча цехашка а. Боккха кегар боалл болхлой балха хьайийбареи дIабовлареи даькъе а. Масала, укх шера хьалхарча ах шера балха хьайийцав 132 саг, еррига заводе болх беш 170 саг мара воацача, хIаьта III квартале хьайийбаьрийи балхара дIабийинарийи учет яц.

Балхах ца кхета нах балхаш тIа уттабеш моттигаш нийслу, вIаштIехьдаьккхалац кадраштa технически дешар Iомаделга. Производства заведующе нов. Лещенкос яхачох болх беш е а Iомабу нах чоалханерча оборудоване тIа болх бе. Цу гIулакхо новкъарле ю оборудованега боаггIача хьисапе болх байтара а план кхоачашъяра а.

Заводе хоалуш дац коллектива низ план кхоачашъяра балхацара кхоачамбоацараш дIадахара тIаберзабаь хилар йоацаш я заводе гойтара агитаци а. Укхаза арахецаш юла йий дикалга диллача ГОСТ-о маяххара дац. Цун керттера бахьан оборудовани къаенна, технологе дIаехххача тайпара ца хилар да Масала холодильни установка низ завода мощностага диллача эшашагIа ба. Компрессораш каст-каста йох.

Хьоахадаьза дита йиш яц Грознерча йий доаккхача заводе паччахьалкхен маьхий дисциплина телхаеш моттигаш а нийслуш хилар.

Масала, йий моака, мезигдаьиа эIыргаш, сарми чIоагIбанза болча маьхах дохк. Продукце цхьадола дакъа хила ца доаггIача тайпара рентабельни да. Лимонни малара рентабельность 30 процент лакхагIа я.

1967 шера дена завода низ 893,7 эзар декалитргара 1200 эзар декалитрга кхоачаш лакхбергбола проектно - сметни документаци массехказа кердаяьккхай, гIишлон-материалаш маьха езъяларца дувзаденна, баьча лоархIамо гучадаьюкхар завод эргаяьккха тоаяра сметни мах 819,11 эзар сом хилар. Из укх шера завода котельни эргаяккхара Госбанка хьожадаьча ссуда чотах хургда. ХIаьта 600 эзар килокаллори сахьатага кхоачаш холодильни установка тоелгеи керда градирни хьалъелгеи 1972—1973 шерашка тIехьадаьккхад.

Укх шера 22 октябре укхаза йолаялийтай йий кхехкаду отделени, керда ло бехка подвал. йий шушашка чудетта цех. трансформаторни подстанци, канализаци. Уж еш даьча балхашцара цIенхаштара кхоачамбоацараш гучадаьхад паччахьалкхен приемочни комиссе. 1970 шера 1 квартале оттаьча приемочни актагIа уж кхоачамбоацараш дIадаьха хила езаш дар.

Болх бе йолаялийтача цехашкеи отделенешкеи хIанз хьежача цу акта тIа хинначарел кхы а дукхагIа кхоачамбоацараш холеннад. завода боаррамагIа болх бара дикка новкъарле а еш. Пишлош хьалъяра балхаш геттара эсала хиларца белгалдоалаш да.

Балхаш ханнахьа даь ца дахара, царца дукха кхоачамбоацараш хилара, генподрядчика ханнахьа уж юстара ца дахара керттера бахьан да заказчико хьалда бола технически тIахьожам ца лоаттабар. Из гIулакх тIадилла хиннад низткъа мара ший керттерча балхах а ца лоархIавеча йий доаккхача завода керттерча инженера нов. Антонова.

Нохч - ГIалгIай АССР кхачан промышленноста капитальни гIишлошъяра отдело Грознера йий ду завод эргаяьккха тоаяра лоаттабе боагIа тIахьожам а лоаттабаш е эшшача хьисапе цу балха кулгал а дац. Из ца хилча дарг доацар да.

Д. МИЗЯКОВ.
Нохч - ГIалгIай АССР халкъа тIахьожама комитета инспектор;

И. БАШИРОВ,
Нохч - ГIалгIай АССР халкъа тIахьожама комитета штате воаца инспектор.

БАРТТАЙНА КЪАХЬЕГ

Шерагара шерага лакхлу тха боахама хулаш бола пайда. Цун керттера бахьан да колхозхой кхетам, балхацара безам, говзал цахаддаш лакхлуш хилар. Из иштта хилар дувзаденна да партийни организаце, колхоза правлене наха юкъера политмассови болх цахаддаш лелабарца, къахьегамхошта юкъера социалистически яхь шеръярца.

Боахама механизатораша, кхаш лелалераша, хьайбаш лелалераша боккха къовсам лоаттабу продукци яккхарга дIабода мах лохбара, къахьегача овсарле лакхъяра. Шоашта хьалхашка латтача декхарех дика лоархIабу тха къахьегамхой.

Укх тIеххьарча шерашка дикка чIоагIбеннаб боахама низ, тоенай къахьегама дисциплина.

Къаьстта дегаш гIоздоахаш хьокхамаш даьхад колхозхоша КПСС XXIV съезд хиннача укх пятилетка хьалхарча шера. Лоацца ала безам ба са укх шера боахама кхашка кхебаьча хьувкъамах, из ца аьлча кхетаде хала хургда тIадрагIача шера оаха тхоашта хьалхашка уттаду декхараш мел лоархIаме да. Юххьанца ала деза паччахьалкхенга еррига кхашкара продукци йохкара планаш а. тIайийца социалистически декхараш а тIеххкоачашдаьлга.

85 гектара тIа дIайийнаяр ялата лаьрхIа хьажкIаш, планага хьежача хIара гектара тIара 30 центнер чуэца декхарийла дар тхо, хIаьта чуйийцар 35 центнер хилар. 250 гектара тIа дIайийнача шекара свеклах хIара гектара тIара 260 центнер яьлар, планага хьежача 180 центнер хила езача. Иштта цу тайпара дакъа хилар кхыйолча культурай хьувкъам а.

ХIанз еррига уйла, низаш тIадахийта деррига а деш да тхо тIадоагIача шера кхы а лакхагIа хьувкъам кхебара. цу гIулакха лара йоллаш латт боахаме. Агротехнически бокъонаша дIадеххача тайпара ханнахьа дIадийра 800 гектара тIа гурахь дIадув ялат. Белгалде деза дика, кIоаргал 25—27 сантиметр йолаш аьхача лаьтта уж культураш дIайийналга, иштта боагIача боарамах минеральни удобренеш а тайсай. ХIанз дикка тIабаьннаб колхоза кхашка мукх, айденнад кIа. Укх деношка цафна минеральни подкормка е болалургба колхоза механизатораш, хIара гектара 4 центнер суперфосфат а кхоачийташ.

Уж деррига балхаш чакхдоахараш ба тха дикагIа бола къахьегамхой механизатораш Х. Темирсултанов, Къ. Израпов, С. Дасаев, шекара свекла лелаераш Н. Эзербиева, Я. Эрсбаева, дукха кхыбараш а. Царна нийслуш ба тха беррига къахьегамхой.

А. СУЛЕЙМАНОВ,
Гудермесски района «Дружба» колхоза керттера агроном.

БОЛХ КЕРДАЧА ХЬАЛАШКА БУ

КПСС XXIV съезда юртбоахама къахьегамхошта хьалхашка декхар оттадаьд кхашка дIаюв хIамаш хьувкъае, хьайбай продуктивность лакхъе. Цунна дувзаденна пятилеткагIа колхозашка, совхозашка дукха техника кхоачаргъя.

Цу гIулакхо къаьстта лоархIаме декхараш оттаду «Сельхозтехника» объединене коллективашта хьалхашка. Тха районе из объединени вIашагIъелла дукха ха яц. Наурски Надтеречни районашкарча боахамашта эша гIулакх де декхарийла я тха коллектив.

ТIеххьарча хана «Сельхозтехника» объединене коллективашта хьалхашка керда декхараш оттадаьд. Фуд хувцаденнар? Эггара хьалха ала деза боахамашта хьайоагIаш йола техника, минеральни удобренеш, кхыдола товараш кIанз тхога да ухилга. Мишта дар хьалхагIа? ХьалхагIа хIара колхозо, совхозо ше хьайдора транзитом хьадена мовхьаш. Цу гIулакха лаьрхIа болхлой лелабора, боахама эшаш йола транспорт балха тIара йоахар. ХIаьта а дукха моттигаш нийслора из болх лерттIа дIабахьа ца могаш, из бахьан долаш дукха ха йоаккхар еттача вагонаш йоасса ца еш латташ. Каст-каста нийслора машенназкъа тупикаш минеральни удобренеш, тух, кхыдола мовхьаш долча вагонаша дIальоца дукха ха йоаккхаш. Вагонаш ханнахьа мукъа ца яхар бахьан долаш доккха гIолаш тeкхар колхозаша, совхозаша.

ХIанз централизованни хьисапе мовхьаш хьаккхахьа даьнначул тIехьагIа уж кхоачамбоацараш дIададьннад. ХIанз вагонаш Iойоассаяра йоттара балхаш тха объединенес вIашагIъеллача бригада чакхдоах. Дукха ха яц из бригада йола, цудухьа дукха эшаш йола техника а яц цун доалахьа. Дале а цхьайола механизмаш Iалашъяьй оаха. Масала, хьаяьй вагонаш механически йоассаю бел, электрокара тIа зIамига экскаваторни ковш оттаяьй. Iобоассабаь мухь лоаттабе кIоагаш даьхад. Цемент дIаккхухьаш лаьрххIа цементовозаш я тха гараже.

Ховш ма дарра вай дукхагIа йола предприятеш кIирагIа ши ди мукъа долаш болх беш я, царна юкъе я тха коллектив а. Дале а, цу шинца дийнахь а вагонаш Iо ца йоассаеш лоаттае йиш яц, хIана аьлча паччахьалкхенна доккха зе хул цох. Цудухьа, скользящи графикагIа болх беш я тха грузчикий бригада. Цу деношка Iобоассабаь мухь цу сахьате боахамашка дIахьо тха автомашенаша.

Керда гIулакх доладе хала да, доагIача тайпара из вIаштIехьдаккха вIаштIехьдалац цхьа ха ца яьлча. Цу тайпара халонаш нийслу тха балха юкъе. Нормал совгIа ха йоаккх тха адресагIа кхаьчача вагонаша йоасса ца еш латташ, из ха лоацъяра наькъаш лехаш да тхо.

Дале а, мовхьаш дIа-юха кхахьара 10 бетта план укх шера 188 процент кхоачашъяьй коллективо, хIаьта грузооборота план — 100,8 процент. Къаьстта дика къахьийгад тха автомобилсташа кхоалагIча квартале — дерригача хьокхамех кхоачашйир цар квартальни план.

Кхы цхьа хIама доаладаьд оаха тхоай балха юкъе. ХьалхагIа хIара колхозо, совхозо сварочни балхашта эшаш дола кислород, ацетилен шоай низаца хьаккхухьар Грознера. Бетта диазза духхьал 5—6 балон я машенаш, иах ухийтар цар Грозне. Из боахама экономикана чIоагIа Iаткъаш дар. ХIанз боахамий заявкаех тха машинеша ду из гIулакх.

ХIанзалца аз дийцараш тха балха юкъе дола кердадараш дар, хIаьта хьалхагIа ше деш хинна балхаш а ду тха коллективо. Масала, шурий - товарни фермашкарча балхашта механизаци яра гIулакх тха эггара лоархIамегIачарегIа да. Уж балхаш деш пхиъ монтажни бригада я. Укх шера цар лаь балхаш лоацца дувцаргда аз. Ленина цIерагIарча колхозе хьайбашта хий меладар деррига а механизмашца ду. «Калиновский» совхова ферме помещенеш чура кхо арадаха транспортер оттаьй. Цу тайпара балхаш чакхдоалаш латт Наурски района «Россия», «Красное знамя» колхозашка, «Победа» совхозе, Надтеречни района «Братский» совхозе.

Тха гараже кIанз 32 автомашена я, хIаьта пятилетка чакхйоалаш уж 150 хургъя. Белгалде деза, аз дийцачул совгIа кхы а оаха боахамашта тхоай автомашенашца тайп-тайпара балхаш деш гIо делга. Духхьал укх шера 1247 тонн ялат, 3000 тонн силосни масса, дукха хьайбаш дIа-юха дитад тха водителаша.

ТIехь тIайоагIача хана функцеш кхы а шерлургъя тха. 1972 шера цхьоалагIча январе денз объединене болх бе йолалургъя лаьттаи хьоанал лакхъю отряд. Отряда юалахьа хургъя тракторяш, автомобилаш, кхыйола техника. Механизатораш декхарийла ба района фермашкара 60 эзар тонн моттигера удобренеш кхашка дIаараоза. Цул совгIа гаьна латта доакъар фермашга юхе хьатIаоза а гIо дергда цар колхозашта.

ЛоархIаме декхараш латт тха коллективана хьалхашка укх пятилетке, уж толамца кхоачашдара материальни база детIайоалае еза. 1972 шера денз производственни база хьалъе йолаергъя оаха, цу юкъе йоагIаргъя гараж, механически мастерскеш, нах чубаха шоза вIаштIардаь цIенош.

Аз аьннача тайпара дукха ха яц тха коллектив вIашагIъелла, тха беррига болхлой цхьа бIаь совгIа саг мара вац. Дале а, тхоай хьалха латтараш, хьокхам телараш ба тха коллективе. Уж ба шофераш А. Баев, М. Коновалов, М. Махтиев, М. Махамаев, слесараш М. Климов, М. Цихиев, А. Кораблин.

Кердача хьалашка болх беш цхьайола новкъарленаш нийслу тха балха юкъе. Цхьайолча колхозаша, совхозаша шоаш заявка а яле тIаккха дIа ца а эцаш удобренеш, трактораш, кхыйола техника ют. Иштта заявка а енна дIа ца а эцаш цхьа вагон селитра йитар «Победа» совхозо. Цу тайпара дIа ца эцаш цемент йитар «Красное знамя», «Россия» колхозаша.

Хьалхашка латта дакхараш толамца кхоачашдергхиларах тешаш да тхо.

Г. РЖЕВСКИЙ,
Наурски района «Сельхозтехника объединене управляющи.

Грозненски района 1 мая цIерагIча колхозе дикагIа болча доярхошца лоархIаш я Шаламова Люба.

Ер шу долалуш цо дош деннадар хIара беттача Iаттагара 2200 килограмм шура якиха.

Цо ший дош тIехьхоачашдаьд — хIара Iаттагара яьккха шура 2500 килограммага кхаьчай. Шу чакхдалалехьа хIара Iаттагара кхы а 300 килограмм шура яккха дош деннад хьалха латтача доярха.

СУРТА ТIА: доярка Л. Шаламова.

С. ХАКИЕВА сурти тексти.

ЯХЬА НИЗ

ЖаIуй укх шера де дезача балхий программа оттайир оаха дIадаха шу чакхдоаллаш. Колхоза жа леладераша парте XXIV съезда сийна тIайийцадар лакха социалистически декхараш.

Уж кхоачашдара яхь яьржай. ДикагIа жа леладеча бригадашта хIара бетта карара-кара тела ЦIе вымпелаши совгIаташи тел. Сийлен байракхаш яьхай эггара дикагIа йолча бригадаша. Уж совгIаташ дукхагIа ийтаьд Исаева, Ярыкова, Суюндукова, Уразбаева, Хадидова кулгалдеча бригадаша. Укх шера хьалхарча шин квартала итогех хьалхара моттиг яьккхар Байбулова Купала кулгалдеча бригадас. Укх шера лазар хинна цхьа устагIа бенийбац Купала воккхагIа вола жаIу волча бригаде. КхоалагIча квартале баьча балхах хьалхара моттиг Исаев Хьасамбика кулгалдеча бригадана хьожаяьй хIана, Сийлен байракх а царга я.

Цу бригаде хIара 100 жийна тIехьара 147 Iаьхар кхебаьб, хIара устагIанна тIера ворхI килограмм тха а даьккхад. Социалистически яхьа лоархIам лакхбара лаьрхIад яхьа итогаш хьалха санна правленес ца а тоххаш юкхьанцарча партийни организацешка из гIулакх дIадала.

Цу гIулакхо торо кулийтаргъя кхоачамбоацараш сихагIа дIадаха, жаIуй болх дикагIа вIаштIехьбаккха. Тха хьайбаш леладераша яхь лелаю «Шелковский» племовцесовхоза коллективаца. Колхоза делегаташ къахьегам мишта вIаштIехьбаьккхаб, жа Iангара мишта доах, жа дахкара кампани мишта чакхъяккха лерхI хьожаш цигача хьоашал баха хиннаб.

Тха делегаташа кхоачамбоацараш сихагIа мишта дIадоахаргда хьийхад совхоза жаIушта. Цу совхозе тхона бIаргадайра дика хIамаш, царех дикагIа дараш тхой фермай балхашта юкъедоададаьд оаха. Цу совхоза цхьайолча бригадашца социалистически яхье яьннай тха бригадаш. Тха колхозе хьоашалгIа вена хиннав цIи хеза вола Социалистически Къахьегама Турпал Эсмухамбетов Наурды. Колхоза жаIушта дика хьехар дир цо, жа унахцIена долаш Iангара дахара мишта хила еза желаш дийцар. Эсмухамбетова яххача тайпара вIаштIехьбаьккхар оаха тхоай болх.

Колхоза жа товарни фермашка хьокхама доскаш отталаьд, пар тIа дIаязду жа Iуй хьокхамаш. Дика вIаштIехьъяьккхача социалистически яхьо торо кулийтаргъя жа дикача хьалашка Iангара даха.

Ахчаш совгIаташи Сийлен грамоташи тел дикагIа йолча бригадашта. Жа дахка кампани йолаелча бюллетенашка хьежача жаIушта хов хIара пхиъ дийнахь масса Iаьхар баьб.

Юкъера лаьрхIача ерригача ферме хIара 100 жийна тIехьара 112 Iаьхар кхебаьб, хIара устагIанна тIера 7 килограмм тха даьккхад тха ферма коллективо. 101439 килограмм я фермас паччахьалкхенга дIачуденна тха, планагIа дала дезар 71825 килограмм долча.

Еррига колхоз хьайийцача дIадахача шерашка хинначарел лакхагIа да хьокхамаш укх шера. Юххера ала безам ба са, «Социалистически яхь вIаштIехьйоакхалга дIахо а тоадарах» КПСС ЦК баь соцам арабаьнначул тIехьагIа кхы а хьинарегIа къахьегаш болга тха жа леладераш.

С. МАЗАЕВ,
«Червленский» колхоза жа-товарни ферма заведующи.

ТАЛЛИН. 1971 шера нога гIирса, тийгача хIамай, трикотажни, кхыйолча изделей 940 керда модель производствана юкъеяхьа декхар тIайийцад Эстоне яйгача промышленноста предприятеша. ХIанзза а 800 совгIа юкъейихьай. Бахача наха чIоагIа хеатташ да «Текстиль» яхача фабрика арахеца къаман орнамент йола, даланза дола тхан кIувсаши дорожкаши. Укх шера продукце ассортимент шерьергья предприяте.

СУРТА ТIА: «Текстиль» фабрича изделеша хозъю квартира.

П. КУЗНЕЦОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ГIУЛАКХАШ ДИКА ЛЕЛ

РЕПОРТАЖ

Вахте яр № 108—110 йолча цеха коммунистически къахьегама сийлен цIи лелаю «В» смена коллектив. Шоай де дезар ховш ба смена болхлой. Спирти полиэтилени доахача цехашта тIехдика бедал - этилен хилийта еза цар кхоачамхиллал. № 110 йолча корпуса керттерча щите пхиъ аппаратчик ва.

Этиленови коллонна аппаратчица Бизим Татьяна Тихоновна индикаторашта юххе гIолла хьалIо ухаш лел. БIарг хьабаккхац приборашта тIера. Цар болх лертIарбаьлча чехка тоабу цо. Ший гIулакх дика довзаш я из. Комбинате цо болх бу 19 шу да. Цудухьа йоккха я цун балха опыт, лакха я говзал. Шийна ховр хьуладац цо, дог раьза а долаш дIахьех къонача аппаратчикашта. Дикача гIулакхашца белгалбаьннаб цо хьийха Михалева Людмилаи Мамышкова Александраи.

Телефон тох цхьанахьара. Трубка хьаэц Татьяна Тихоновнас. Балха журнала тIа лабораторера хьааьнна этилена анализ дIаязъю цо.

— Продукци дика хиннай. Дикала норма 98,5 процент мара йоацача 99,16 процент хиннай тха, — йоах нов. Бизима — дог гIоздаьнна я из.

Грозненски мехкдаьтта техникум чакхъяьккхай аппаратчика Агеев Бориса. Цхьан шераи ах шераи массехк говзал караерзайир цо. Жукова Екатеринас цехе болх бу дукха ха я. ЙоккхагIа йола аппаратчик я из. Болх бешшехь сайрийна деша а ягIаш Грозненски химико-технологически техникум чакхъяьккхай цо. Цехе эггара хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударница яьча цунна Ленински Юбилейни медаль еннай.

Лакхе цIераш яьхараш цхьан участка болхлой ба. Берригаш коммунистически къахьегама ударникаш ба уж. Цу тайпара участкаш массехк я цехе. Цига къахьегаш ба пирогаза компрессорийн турбинин отделенеи машинисташ, езача фракцей колоннай аппаратчикаш. Укхаза керттерча щита режимага хьежача ховргда хьан мишта къахьег. Нагахьа санна моллагIча отделене гIулакх лертIа деце, ректификационни колоннай керттерча блока режима Iаткъ из. Цхьабакъда, шоай гIулакх дика довзача аппаратчикаша цхьаккха а гIалат далийтац. Кхыча тайпара хила йиш а яц, хIана аьлча технологически процесса «къайленаш» дика йовзаш ба укхаза къахьегараш. Цудухьа графикал хьалхаювлаш хьайоагIа из коллектив. ХIанз а иштта да.

С. ХУГАЕВ,
Грозненски химкомбината оператор.

Шаьла района «Южный» совхоза механизатораш чуийнна тракторашта, комбайнашта, кхыйолча юртбоахама техникана ремонт еш ба. Из болх беча хьинаре даьъа лоац сварщика Саидмагомедова Iамирхана. Iамирхан ерригача районе цIи хеза ва. Совхоза къахьегамхоша райсовета депутат хержав из.

СУРТА ТIА: сварщик Саидмагомедов Iамирхан болх бе кийчлуш ва.

С. ХАКИЕВА сурт.

ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

КПСС XXIV съезда решенеши нислагIча пятилетка хьалхарча шера плани кхоачашъяра яхье яьннача тха автобаза коллективо боккха толам баьккхаб. Бурувдеттараштa, мехкдаьттеи гази йоахараштa эша оборудовани, кхыбола мухь дIа-юха бахьара шера план 17 ноябре кхоачашъяьй барт болча коллективо. Шера план 1175 эзар тонн йолча водителаша дIа-юхе йихьай 1182 эзар тонн, производствана баь пайда 261 эзар сом да. Шу чакхдалалехьа кхы тIа а 30 эзар сом гаргга кходергда. Иштта лакха къахьегама толамаш доахаш накъайоагIа тха автобаза коллектив дерригача халкъа цIейга — Конституце Денна.

А. ЩЕКИНА,
«Грознефть» объединене автобаза экономист.

Дика хоамаш

«Малгобекнефть» мехкдаьттеи гази йоахача управлене скважинашта капитальни ремонт еча цеха коллективашта юкъе дикагIчарех я мастера нов. Пащенкос кулгалду бригада. Июль бетта денз 1972 шера чотах къахьегаш хьайоагIа из бригада. Кхы мел дола гIулакхаш а иштта дика лелаьдаь дукха ха йоаццаш коммунистически къахьегама коллектив яха сийлен цIи еннай бригадана.

* * *

МалгIабик мелача хица Iалашъеча станце шоллагIча участка насосне ерригa система аварийни хьала тIа яр. Бокха хьовзам бергбола из кхоачамбоацар сиха дIадаккха дезаш дар. Чехка оарцагIъяьлар «Малгобекнефть» мехкдаьттеи гази йоахача управлене СМУ электрически оборудоване прокатни цеха (ПРЦЭО), хин цеха коллективаш. Цар цхьаккха ха ца къовсаш хьинаре къахьегар бахьан долаш авари ца хулаш йисар.

Ш. БУЗУРКИЕВ.

Ханал хьалха

Ленина орден лелаеча «Грознефть» объединене геолого - тохкама контора Федор Иванович Кузнецов керте латтача бригада дика толам баьккхаб. Ведана районе «Элистанжи» яхача майде уллача 3 километр кIоаргача №42 скважине халача геологически хьалашка 1803 метр бурув а теха ханал кхо кIира хьалха 11 бетта план кхоачашъяьй цо.

Иштта толам боаккхача дика къахьийгар бурувлеттараша В Аникина, С. Сайдумова, бурувлеттарий гIончаша М. Сулумова, А. Экиева, слесара Р. Гуноева, монтера В. Стахеева, кхычар.

* * *

Хьалха шоаш даьха толамаш чIоагIъ а деш дика къахьег укх деношка «Октябрьнефть» объединене шоллагIча инженерно - технологически служба коллективо «Грознефть» чуйоагIача объединенешта юкъе ханал 8 ди хьалха кхоачашйир мехкдаьттеи гази яккхара ноябра план. Хьинаре къахьегаш я Ленина орден лелаеча И. И. Пропина, В. Е. Дашкова, кхычар бригадаш.

Л. МОИСЕЕВ.

НАЬСАР-КЕРТЕРА КЕРДА ЗАВОД

Наьсарерча промышленни предприятей список тIехь-тIехьа йIаьхлу. Массехк ди хьалха цхьаькха тIаккхийттай царна. Из я къонача городаца Назрана оагIув а болаш уллача Наьсар-Керте болх бе йолаенна шура чакхйоаха йоккха завод.

ДIатIахьежача тара яц из ший мугIарерча предприятешта. Вожаш цхьан кепа тIа йича санна цхьа форма, цхьа енбат долаш я. Хьалха маьждиг хиннача къаьнача здане чу йиллай из. Из здани пенга денз аргаяьккхача гIишлошъераша хозарал совгIа кхы кулг ца тохаш дитад цун архитектурни догам. ХIанз юртага дикагIа тов из.

Йиллац эггара хьалха из укхаза хьаелла йолаяь ха. Юрта баха нах чIоагIа раьза хилар 30 — 40 шера пайда ца эцаш лаьттача цу башхача здане чу из предприяти юллаш, хIана аьлча цо йиш хулийтаргъя болх боацаш багIарашка болх бе, шурий промышленноста отрасле специальносташ Iомае. Из сихагIа хьаеллар чIоагIа ловра царна. ЛоархIаме гIулакх ма дий юрта бахача наха шоашта наIар тIа городе санна къахьега вIаштIехьдалар.

Цудухьа ер мугIараш яздеча сона къаьстта тоам хул цун шерача, сийрдача цехашка хIанз лелаш. Дагаух хIанз кнопкаш теIаеш низ болча сепараторашка кхыйолча механизмашка болх байташ шо-шоай посташка латтача болхлошта хьалха завод лоархIаш хинна Экажкъонгий-Юртара шура чакхйоаха пункт. Дехьарейсехьарен бIоагIий а гIорталаь хаьрпа дала доаллача къаьнача хьалха нах чубаьхача шIагIа улар из. Хала дар цу баьдеча лохача шIалга чу ерригача района фермашкара хьаена шура дIаоттае а чакхъяккха а. Цудухьа совхозашка транспорт юкъе йоллашехьа кхыча районашка дIаккхухьар паччахьалкхенна дIалу шура.

— Цигара вIалла хIама хьаерий оаш? — хетт аз.

— Янзар даьра тхоашта тIадувхача халател совгIа-м. — вел цу Iазанаг1а ваьнна гIадваха директор ИсмаIал. — Укх чу товргйолаш хIама яцар цига. Атта хилар тха цунцара бувлалар.

Иштта цхьа йоккха цIей толаш санна са айденна гIадбаха бу болхлой а. Ше къаелча санна хет яра латтача машена шчура шалнгаш чу гIолла хьауха шура увзаш цхьан йоккхача аппарата тIа болх беш йоаллача Битиева Райхьанта. Сакъердаме хеташ, кхеташ кхы а цун къайлента кхача гIерташ боккхача безамца бу цо болх.

Иштта дог гIоздаьнна я цу вай йийцача пункта баьдеча цIагIа итт шера кулг Iо ца дуллаш къахьегаш хьайоагIа Альдиева Увайса Роза а. Цо ший вахаре белгалчарех керттера лоархI ше цу заводе эггара хьалха хьачуяьнна ди. Шаьла дага хиннаяр из, атта мичад бераш кхеде. Бакъда, хIанз завод йита хала хургда дошо сецъа уллача нанна - турпала. Цкъа-вале, ший йоккха балха говзал, опыт а тIехьа завода эш из, шозлагIа-дале Роза ше а я ший балха дукхагIа безам тIабаха. Экажкъонгий - Юрта йолча хана сепараторяш, цхьегIаш юлаш шурийга кIедж яккхийта, хий дIохьле цIераш йоагаеш, гермеш хьекхаш хала лелар Роза. Шура ерригга я хьа а йийлла чанашка латтар. Хала дар цига гигиена бокъонаш лелае.

ХIанз шура бIарга а гац Розайна. Машена чура йоагIашехьа 50 метр никъ бу цо турбаш чу гIолла. Цу турбашта чу леллашехьа кIеж а йоаккх. тIоа хьакъоастабеш чакх а йоаккх. ши-ший юрташка хьежжа дIа-хьа къаст. Лоацца аьлча, йоккха эргало хиннай Розай а цигарча кхыча болхлой а къахьегама вахаре.

ДIайха, шийла хий дола кранаш йоахк массанахьа а, паро йIохьи къегача облицовочни плиткашца ега помещенеш. Ший йоккха котельни я завода. шийна эша гIулакх даьчул тIехьагIа ах Наьсар - Кертена йIовхал яла а йиш йолаш. Хий кхехкаде дахча, кIор дезац. Газа боккхача ала сийрдаьяьккхай кочетарка.

Районе яц укхазара яр санна тIеххьарча техника говзалца кийчъяь холодильник а. 50 тонн шурий продукташ лоаттае йиш я цу чу.

Хьаша санна лоралуш хьувз ший йоккхача сийрдача лабораторе Алдаганов Гирихан. Кхом хет цунна цу чурча гIирсах, доккхал ду цо шийга кхаьчача паргIатонах. 10 шера шура чакхйоахача къахьегаш хьаьоагIаш кIанз мискел из гIадвугаш эргало хиннаяц цун вахаре. ХIана кхы а ший профессиональни говзал лакхъе, знанеш Iоае дага ва из. ХIана аьлча, заводага низ ме бол чоалханегIа а бехктокхамегIа а хургда цун лабораторни балхаш. «Низ белча» ях аз цу предприяте кхоане дика йоландаь. Гаьнна кхычахьара хьатIаккхахьа ца езаш нахчаца, тIаьца кIелжъяьккхача шураца, етача (кефир) шурийна. кхы мел йолча шурий продуктаща районе баха нах Iалашбе торо йолаш я из. Кастта йолалургйолаш я укхаза из производство. Дийнахьи буси 30 тонн чакхйоахаргъя укхаза дIахо йолача хана.

ХIаьта къахьегарга диллача укхазара коллектив йовзаш я. Цу вай йийцача пункте болаш а лакха доатталаьд цар шоай сий. МалгIабикерча, Сунжерча шура чакхйоахача пункташца яхье а яьнна цар юбилейни шера яьккха йоккха ЦIе вымпел латт укхаза.

Гаьна даьлча дукха лаьттар тхо юрта кхотаеннача гаьнашта кердадаьча цIеношта юкъе гIолла урагIъяхача цу хозача, йоккхача заводага хьежаш.

М. ЗАНГИЕВ.

Оаха яздаьчун лерагIа

Укх шера 18 сентябре араьаьннача «Сердало» газета тIа кепатехаяр «Шоай лоIамагIа йисай комиссеш» аьнна корта а болаш йола нов. Цицкиева статья. Соаьк Ачхой - Мартана районе хиннача сходашка кержаяр дIаяхача замах юхедисача воча гIулакхашца къовсам лоаттабара къаьстта комиссеш. Царех цхьайолча комиссей болх тесса бита хилар дувцаш яр из статья.

Техка а доагIар де а Ачхой-Мартана райисполкомага дIаяхьийтаяр оаха из. Цунах лаьца райисполкома председатела нов. Абдурзукова укх тайпара хоам бу редакцега:

«Шоай лоIамагIа йисай комиссеш» аьнна корта а болаш 18 сентябре «Сердало» газета тIа араьннача корреспонденце тIа дувцараш бакъхилар дIахойт Ачхой-Мартана района къахьегамхой депутатий Совета Исполкомо.

ДIаяхача замах юхедисача воча гIулакхашца къовсам лоаттабара йолча комиссешна эсала болх барагIа бехк баьб Ачхой-Мартанен, Катыр - Юртен къахьегамхой депутатий юртий Советий председателашта ни. Абдулаевнеи Устаевнеи. 1971 шера 20 октябре цу комиссей болх тоабара лаьрхIа семинарски занятеш яьй юрта Советий Исполкомий председателашца, секретарашца, иштта дIаяхача замах юхедисача воча гIулакхашца къовсам лоаттабеча комиссей председателашца. Цул совгIа, 28 октябре къахьегамхой депутатий райсовета сессе дийцар цу комиссей болх тоабарах.

Укх шера декабрь бутт юкъебаххача хана цу деша хетаяь юрташка бахача нахаца собранеш е лаьрхIад оаха».

ИШТТА КЪАХЬЕГ ТРАНСПОРТНИКАША

Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене «Чечингстройтранса» объединене автотранспортни коллективо 20 ноябре кхоачашъяьй кир дIа-юха кхахьара 11 бетта план. Къахьегама овсарле укх шера 4,6 процент лакхъеннай. Объединене коллективана кхоалагIча квартале даьхача толамех кара-кара тела ЦIе байракх хьалхара ахчан премии еннай промышленноста гIишлошъеча. Министерства коллегеи гIишлошъереи промстройматериалийн профсоюза ЦК Президиумои.

Из толам баккха цар вIаштIехьдаьннад планированеи экономически стимулированеи кердача хьалашка болх бе яларах.

«Социалистически яхь вIаштIехьйоаккхилга дIахо тоадарах» болча КПСС ЦК соцана жоп а луш объединене коллективо яхь йоаржаяьй нислагIча пятилетке план ханал хьалха кхоачашъяра.

Дукхача водителаш шера план кхоачаш а яь хIанз 1972 шера чотах къахьегаш ба. Царна юкъе ба шофераш Б. П. Оболенский, В. М. Петров, Мусаев, И. Ивченко, Б. Мальев, В. Иванов, кхыбараш.

М. ГОЛЬДЕНБЕРГ.

«СЕРДАЛО»
3-гIа оагIув, 25 ноябрь, 1971 шу.

Тахан-къонача писателий совещани-семинар

ГАГИЕВ Гирихан

ДАЬХЕНГА

Кхеташ боагІа малх ше санна
Хьо са бІаргашка хьалхехет.
Хьа хозалах лотаденна
Иллеш са дег чура гІетт.
Хьа сердлоно хІара аькха,
ХІара кхера бер мо хьест.
Цу сердлоно сийрдабаьккх
Безам, ккокха хинна кхест.
Из сердало, хьо цох йиза я,
Са маьженашца дІауа..
Со хьавеьннав хьа зизаех,
Со хьа седкъех хьавеьннав,
Хьа баьций мутт лел са цІийца,
Хьа тхир да са бІарга хий...
ТІаккха, хьа Іа дика йийца,
Хьох къаста са бокъо йий?!
Лаьтта оахе, айдой чхьагІар,
Цхьа дув буаш ек са оаз,
«Даьхе сайна денна вахар
Даьхенна дІалургда аз!»

АРЧАКОВ Тухан

ЛЕРМОНТОВГА

Тховсар са цІа сийрдадоахаш
Ийже эттаб лоам чу бутт.
Бекарг йиар санна ваГІаш,
Аз уйлашца иллеш лутт.
Тата доаццаш коре яьхка
ГІелаш сога елакъеж,
Шун доттагІал дагадеха
Со кІирвенна царга хьеж.
Ира чхараш накъа ухаш
Готта наькъаш Іа тийхкад,
Цар даьй Іаьдал эздий хеташ
Хьа иллеша хестадаьд.
Лоаман таках цар шоай коашка
Хьаша лоархІаш хьо кхийлав,
Заман къайле ювцаш шоашкар
Шоай вахарах хьо кхеваьв.

ТОКАЕВА Соня

ДАЬХЕНГА

Даьхе — са хьамсара зиза,
Укх са дегах боал хьа овла!
Нагахь санна дуІа доале,
Сай безамца хьо дІакъовла
Хоьргда сона. Цхьанна михо
ДІахьоргдоацаш хьо, ка теха,
Хьона тІа мел йоагІа морхаш
ТІаэцаргья аз сай дегІа.

ХАШАГУЛЬГОВ Іаьла

* * *

Сийсара лоа диллад доккха.
Іа чІоагІдала гІерт.
ДоттагІ, гой ма хоза я-кха
Тахан е вай юртІ
Зиза дича мо лай чийо
КІайбаь багІа боал.
Соалоз дІа а ежа хьунхо
Наькъа кийчлуш воал.
БІарг ма кхоачча укх гІай
доццаш
Маьлхо къегош кхаш...
Хьун чу сийна я хІанз хьагуш
Алхха сандаргІаш.

КОРТОЕВ Мурад

* * *

ЦІагІара цІагІа лелаш я Іаьржа
хьагІ,
Пхьа боалла саг мо,
дикача нахах тебаш,
Меттахьа теха легабу нах,
ТІаккха лел елаш, багара
цергаш къегаш.
Іаьржача дега тешама
да цун герз,
Лел из укх лаьтта къаьна борз
мо, мацъенна,
ЦІена дог мел дар оагІоре
цунна верз,
БІагІара хьежаш чувхаю
цІеро санна.

СИЙЛЕН ЗАМАННА — СИЙЛЕН ПРОИЗВЕДЕНЕШ

Хьалкхувш латт республика писателий къона ноахал. Доккха дикахетар хул вайна Нохч-ГІалгІайчен литературе лоархІаме кердадараш гучадувлаш хиларах.

ДегІаухача литература цхьайола юкъара тенденеш къьагГІа хьахьокх къонача таланташа. Цар творчествана юкъера шаьрагІа хьагу кхоачамбоацараш а кердачуп потенциальни низаш а. ДоккхагІча ноахалах бола писателаш къонача гІулакхашка догдоахаш хьеж массаза а. Малаш ба уж, къонабараш, фуд царна чудоаллар, боккхагІболча писателаша хІанзалца хьадаьр шоашка дІа а ийца дебадергдий-хьогІ цар, е шоайла хьалхагІа мел даьр кхесса дІадахийта, дола хІама юххьанца денз керда дІадоладергда-хьогІ?

Бакъдар аьлча, кхера везаш хІама дац. эфемерни мола цхьаш юкъа мел коталонаш йоахе а — хьадда дош алга масаза а истинана тІа да, бухсоцпаш дола доп халкъю оал. хІаьта дика мел дола хІама гулдери леладери аллха из мара дац.

«Къона литература» яха доп вай аьлча, цу сахьате дагайох дукхаезайна итташ цІераш. Вай республика массе миІнгера касткаста, литература кердача хьасташа кІеж еттача хана дах вай. ХІаьта нохч-гІалгІай литературе хьахул керда маІап дола произведенеш, долче, дІаьхегІа хул-кх вай дог.

Ноахала вахарах дІайинай дуккхача къонача писателий биографеш .Шай произведенешка визза вола саг хьа а гойташ, Нохч-ГІалгІайчен литература тІа-тІа дукхагІа хестаю гражданственность, героика. Уж темаш къаьгга хьахьеккхай А. Сулейманова, И. Мингяка, Х .Сатуева, Г. Гагиева, В. Багданова, А. Кусаева, А. Садулаева, Ш. Окуева, Ш. Рашидова, А .Шейхиева, Д. Махмаева, А. Дакаева, Х.-А. Берсанова, дукхача кхычар книжкашка.

Геттара дика да, цу литературий теркама юкъмоттиге латтараш наьха белгалагІа дола гІулакхаш хилар. Цудухьа цар турпалаш «нахал тІех» нах а боцаш, кхы мел бараш санна бола къахьега нах ба.

Наьха гІулакхаш зувш бІаргаго деза, цар дер дайна ца Іеш, царна дуларгдар а. Уж хьай дег чу лоаттабе беза, цар уйлаш кхетае еза, «со» яхача дешо тІаккха мара хьагойтаргдац наьха дуне, хІаьта, долче, ха а.

ХІанз вай кІезига бац шоай вахара опытацара баьхка къона литераторaш. Художественни уйлаш, массаза а, цхьа книжка яздалла шоай дег чу вІашагІкхийте хул цар. ХІаьта цул тІехьагІа, шоай кхоачарле, шоай лирически «со» ара а даькхе, риторикаца чуув къона литератор.

Визза вола саг санна писатель хьалкхуй, бакъдолчунца ше виста цунна хой — тІаккха дег тІара язъяь хургья цун произведенеш. Къонача писатела говзал лакхъялар из эгара хьалха цун граждански сакхетам боккха хилар, дог ший боарамга кхачар да.

Ший гІулакх цунга дайта, аллха ший дегІагара хьал дІаяздайта лац писатела талант. Бокъонца йола талант — из халкъа правственни унахцІенон пхьа дакьилг да. Вай ханарча сагах фу оалалургда дІаяхача хана дукха хІама бІаргадовнзеи литератураца буваам кІезига хиннеи болча къонача литераторашка? Цар творчески наькъаш пхьан хІаманца чакхдоал — даьсса дешаш зовне рифмаша лехарца. Цу хана лехараш вахарца, творчества маІаша гІулакх долаш дац. Вешта, бакъдар мичара ховргда царна, нагахьа санна вахар ца довзаш хилча.

Нагахьа санна хье писатель вале, дунеьга хьай дош ала деза Іа. Коммунизм хьалъяра декхараш, вай толамаш, вай ханара турпалаш творчески хьахьокха беза вай поэтийн прозаикийи произведенешка. Саг — вай кхоане. Цудухьа вай эгара дезагІа дола декхар да цунна карагІдувлараш дІаяздаь ца а доададеш, кІоаргача стихаца хиийца хестадар.

Коммунистически партеней советски халкъаи дукхабезаш, теркалбеш, доагІар дизза дІадехаш ба вай мехка писатела болх. КПСС XXIV съезда решенешка аьинад, керда, башха-дика вахар кІоаргеи бакъи хьахьокхарца, идейни пафоса низаца, йоккхача художественни говзалца шоашта мутІахьа вергвола, советски нах коммунизм хьалъечун духовни сибат долаш, дика моральни гІулакхаш доахкаш, коммунистически идеалашта мутІахьа хургболаш, гражданственноста, советски патриотизма, социалистически интернационализма уйлаща хьалкхебара новкъостал дергдола керда произведенеш творчески болхлоша нонагІо ялар дог доахаш я парти.

Вай парте даим йоакхо ю писателий идейно - художественни кхетам лакхбара, цар мутІарашта керда низал тІадеттадалийгаца. ЧІоагІа бакъахьарен вахара лоархІамен йола традиши ледаs, писательски ноахалий хадаргбоаца буваам лоаттабе ,боккхагІчар опыти говзали къоначарна дІатела, творчества наькъа тІа боалаш бола литератораш доагІар дизза хьадехаши йоакхо еши хьалкхебе васкет даьд советски литератураГа цунна лард еллача сийлахь-воккхача М. Горьке.

Къонача писателий творчество тоалуялар аьина хеташи заманга хьежжа хилийта гІерташи хила деза вай. Таланта кхел дуккхача хьале къона литератор новкъостал деха венача редакцех, издательствах, цун юххьанцарча произведеней мах бергболаш йолча критиках тийша я.

Къонача литераторашца беш бола болх къаьстта лоархІаме ба хІанз, дерригача дуней тІа чІоагГІа идеологически къовсам латтачеи писатела общественни роль боарам бозцаш чІоагІа бехктокхаме йолчеи хана, вайна моастагІал долча пропаганда нийсача идейни позицеш тІара вай кагирхой дІабахар духьа ший низ кхоачар деш йолча хана. Вахар ше ма дарра довза деза художника, вай замалахьарча лоархІамеча проблемашца къоастам болаш йола партийни позици лелаелга.

Халкъо хьакхеллача къонача таланташкара къахьегача сага образ литература овлагара деиз къоастаярга, вай ханарча сага вахар ма дарреи чІоагІа безам тІабахийтаи хьахьокхарга догдаха бокъо йолаш я общественность.

Доккхача мехкдаьтта республика оалаш йолча вай республике мел эшар да къона дарованеш дегІайоалаяра. Къонача авторий дика рукописаш «Оарга», «Лоаман Іуйре» яхача альманахий редакцешка хьелац, Республиканскн книжни издательства кІезига эрахийцадац дебютантий — прозаикийи поэтийи сборникаш.

Литература дикагІа хилар дезаши из кхетадеши ва советски саг. Уйла йоацаш даь йоазон цо къоабалдеш дац. Цун дег чу бода никъ талантеи дега йІовхалеи низаца чІоагІъеьча йоккхача говзала мара хьабийлла бац.

Из дІаховлда, кхетадолда къонача йоазонхоех хІаране. хІана аьлча из доацаш хеттача тайпара лакхлургбац творчески кхетам.

Р. АХМАТОВА,
Нохч - ГІалгІай АССР писателий Союза правлене председатель.

Къона мастер - воспитатель я Новак Надежда Ивановна. Штукатур-маляр йолаш производстве цхьан шера болх а баь ше дийшача № 13 йолча Грозненски профессиональни училище мастералла болх бе енай из администраце дехарах.

Цхьа шу гаргга ха мара яц Надежда Ивановнас берашца болх бу. Лоаццача хана берий ховхача дегашка бода никъ корабаьча мастерах - воспитателах безаме дувц дешархоша, училища преподавателаша.

СУРТА ТІА: № 13 йолча Грозненски профессиональни училища мастер Новак Надежда Ивановна.

Т. АРЧАКОВА сурт.

Нийса са болча, овальни, квадратни форман а кхыча тайпара а дола дерригаш а 20 кердача модела сахьаташ-кулонаш арахеца доладеш я Пензенски сахьаташ ду завод.

СУРТА ТІА: «Заря» яхача сахьата керда моделаш.

ТАСС сурт.

1966 ШЕРАРА 3 ПРОЦЕНТНИ ЧУРА КХАЖ БОАГІА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ЗАЕМ

1971 шера 15 ноябре гор. Душанбе ловзаьча заема кхаж бенача 43-ча тиража.

СПРАВОЧНИ ТАБЛИЦА

Кхаж бенаб заема ерригача ткъаь ялхайтте разрядерча серейи облигацейи укх номерий:

Серей №№	облигацей №№	бенача кхажа боарам сомашца
100207	43*)	500
100411	26*)	500
101100	30*)	500
101256	1—50	40
102284	49*)	1000
102507	1—50	100
103683	1—50	40
104640	23*)	500
105529	1—50	40
105847	08*)	500
105897	23*)	1000
106551	1—50	100
106964	24*)	500
107215	17*)	500
107667	28*)	500
107911	29*)	500
108068	35*)	500
109467	1—50	40
109483	09*)	500
111080	11*)	500
112081	1—50	40
112215	02*)	500
112426	47*)	500
112895	19*)	500
113436	45*)	500
113450	1—50	40
114450	22*)	500
116343	44*)	2500
116354	1—50	40
116589	39*)	500
116730	09*)	1000
116804	19*)	500
117449	44*)	500
118005	1—50	40
119290	12*)	500
120998	1—50	40
121655	32*)	500
121878	47*)	500
121914	29*)	500
122787	09*)	1000
122872	1—50	100
122881	1—50	100
123312	37*)	500
124138	32*)	500
124694	49*)	2500
125044	06*)	500
125070	1—50	40
125636	09*)	1000
125683	40*)	500
126438	22*)	500
126576	32*)	500
127338	32*)	500
128491	31*)	500
129406	41*)	500
129883	21*)	500
129902	1—50	40
130681	1—50	40
131680	36*)	500
133075	05*)	500
133871	1—50	40
133924	13*)	500
134968	45*)	500

Серей №№	облигацей №№	бенача кхажа боарам сомашца
135453	38*)	500
135917	40*)	500
136432	49*)	500
136689	42*)	500
136937	22*)	500
137669	45*)	5000
137731	1—50	40
138112	1—50	40
138262	1—50	100
138552	16*)	500
138635	48*)	1000
139408	23*)	500
139612	27*)	500
140027	1—50	100
141476	21*)	500
142151	1—50	40
142153	1—50	40
146500	13*)	500
147556	28*)	500
147606	38*)	500
148048	16*)	1000
148083	09*)	1000
148105	19*)	500
148271	32*)	500
148287	49*)	500
149235	25*)	500
149509	17*)	500
150349	1—50	40
150966	49*)	500
151482	1—50	40
151887	08*)	500
153459	17*)	500
153478	1—50	100
153996	13*)	500
155073	50*)	1000
156294	1—50	40
157770	03*)	500
158348	10*)	500
158352	09*)	500
158495	22*)	500
159366	48*)	500
159530	1—50	40
159937	15*)	500
160012	20*)	500
160646	1—50	40
160745	1—50	40
160853	22*)	500
161223	42*)	1000
161290	43*)	1000
162266	1—50	100
163401	23*)	500
164692	1—50	100
166489	1—50	100
166815	50*)	500
167625	30*)	500
167733	37*)	500
167911	21*)	1000
168621	16*)	500
168761	1—50	40
171498	21*)	500
171544	40*)	500
171727	38*)	500
171827	1—50	40

Серей №№	облигацей №№	бенача кхажа боарам сомашца
172886	36*)	500
173565	26*)	500
174138	15*)	1000
174589	1—50	40
174807	49*)	1000
175282	1—50	40
175968	1—50	40
176307	1—50	40
176351	42*)	1000
177539	11*)	500
178170	20*)	500
178205	49*)	2500
178449	1—50	100
178711	1—50	40
178822	49*)	500
179393	29*)	500
179722	50*)	500
180111	1—50	100
180902	37*)	5000
181858	1—50	40
182364	08*)	500
182467	23*)	1000
182696	1—50	40
182839	01*)	500
183625	08*)	500
183729	15*)	2500
184230	49*)	500
184359	33*)	500
185126	30*)	500
185281	1—50	40
185354	46*)	500
186600	12*)	1000
187142	49*)	500
187344	02*)	1000
187377	45*)	500
188124	1—50	40
188187	37*)	2500
189129	33*)	500
189526	16*)	500
189941	36*)	500
190381	1—50	40
191333	48*)	500
191897	06*)	500
191940	01*)	500
192052	1—50	100
192772	1—50	40
193464	1—50	100
193839	35*)	500
193941	13*)	500
194667	27*)	500
195790	38*)	1000
195953	19*)	1000
195898	26*)	500
196270	02*)	500
196460	31*)	500
196774	06*)	500
197187	45*)	500
197678	08*)	500
198019	07*)	500
198202	1—50	40
198621	28*)	500
199299	1—50	100
199763	11*)	500

* Цу серех йолча вокх 49 номерах хІаране 40 сома кхаж бенаб.
Таблица тІа хьахьекхаб ткъаь сома маьха йолча облигаце мах.
Итт сома маьха йолча облигацех бенача кхажах ах лу.
Бенача кхажа юкъебихьаб кхаж бенача облигаце ший мах.

Нохч-ГІалгІай АССР гострудсберкассайи госкредитеи Управлени

АКРОБАТИКА КУБОК — ГРОЗНЕНЦАГА

Городе Ворошиловграде «Заря» яхача спортивни зале СССР акробатиках йола кубок яккхара яхьаш хилар.

Боккха толам баьккхар цу яхьашка вай республикерча спорта мастера Остроухов Михаила: Акробатически кхувсалуча хьалхара моттиг яьккхар цо.

ХІанз «Трудовые резервы» яхача обществе тренер ва М. Остроухов.

СПОРТИВНИ ХОАМАШ

* * *

ВОЛЕЙБОЛ

Город Ленинградера цІаккхаьчар «А» классера «Автомобилист» яха волейболистий команда. «Спартак» яхача центральни совета общества Ерригсоюзни яхьаш хилар цига бархІ дийнахь. Яхьашка дакъалоацаш хилар Ленинградереи Днепропетровскереи «А» классера цхьоалагІчеи шоллагІчеи группа «Автомобилист» яха командаш, Грознера «Автомобилист», Москвера, Запорожьера, Тбилисера командаш.

Хьалхарча кхаь дийнахь грозненцаш котало яьккхар: днепропетровцашца 3:2, тбилисцашца 3:0, москвичашца 3:2 счет йолаш лайзар уж. ДІахо ловзаш Запорожьерча командаца счет 1:3-и Ленинградерча командаца счет 0:3 йолаш ийшар вай команда.

Запорожьерча, Днепропетровскерча, Грознерча кхаь команда цхьатарра кхоккха очко яьккхар.

ЦІаккха ца эшаш лайзача ленинградцаша яьккхар хьалхара моттиг. ШоллагІа моттиг запорожцаша, кхоалагІ яр днепропетровцаша. Грознерча «Автомобилиста» — 4-гІа моттиг.

Доазол дехьара

Лоацца

НЬЮ - ЙОРК, 23. Израила юха а дов даьккхад ВІашагІкхийттача Къамий Организацеца, Иерусалима статусах долча деша хьакъехьара Кхерамзлен Совета резолюци кхоачашъе а ца тугаш, Израила правительствас юха жоп ца луш йитай цу хьакъехьа ООН Генеральни секретара У. Тана укх тІеххьарча хана шийга дуккхаза кхахьийта послането.

Цунах дувц укхаза араьккхача, ООН Генеральни секретара доклада тІа.

ВАШИНГТОН, 23. ТІаьк аьнна цахахи берехи хьалдизза тиша горингаш доацаш, цхьаккха тайпа саннтаре хьалаш, вІалла а доацаш медицински новкъостал — иштта да американски йоккхийча городашка бахача 34 миллион болча къеча нахагара хьал. Цу хьалах дола къахьа бакъдараш дийцар унахцІено лораяра панамерикански организаце семинаре США унахцІено лораяра, просвещене, социальни Іалашон министерства викало Джон Хэнлона.

ЛОНДОН, 23. Аравийски ахгІайрен къулбехьарча даькъ тІа уллача Оман яхача султаната провинце, Дофаре къам мукъадаккхара болам тоІабара кхы а эскар дахийтад консерваторий правительствас. Царца я «Страйкмастер» яха истребителаш, кхоъ тІема кема. Кхы а эскар дахийта соцам бир дІабахача бетта «Ягуар» яха кодови цІи йола тІема операцеш ехачул тІехьагІа. Английски эпсараша команда еш долча султаната эскара холуш хІама техай патриоташа.

ТАСС корреспондентаца къамаьл деш «Дороко» яхача торгови общества управляюще Бернардо Мутала аьлар: «ХІанз Мексика предприятешка болх беш «Сделано в СССР» яха 500 станок я. Специалисташа чІоагІа дика лоархІ уж. Мексике советски техника хоатташ хилар хаддийза лакхлу.

КОМИТЕТА ЗАСЕДАНИ

ДЕЛИ, 23 ноябрь. (ТАСС). Селхан Деле хилар премьер - министра Индира Ганде председателал а деш Инде правительства политически гІулакхий хьакъехьарча комитета заседани. Заседане дийцар, къаьстта аьлча, индийско - пакистански доазонцарча хьалахи Малхбузен Пакистане укх тІеххьарча хана хиннача событеехи дола дош.

ПТИ агентствое хьахойтачох, Индостана ах гІайрен тІа хІанз этта хьал дувцаш Инде диниза даргдоацаш лерхІ цу районера кхоххам Малхбоален Пакистанера дош политически къоастадара наькъаца мелбе безаши Малхбоален Пакистанера байдла баьхка нах шоай даьй - мехка кхерамза цІабахара эша хьалаш хьаде дезаши. Инде правительство иштта тІехьа я Пакистана Халкъа лиге лидер Муджибур Рахман набахтара мукъаваккхара а.

Ольстере долча английски эскараша Къилбаседа Ирланде полицеца цхьана дІахо а таІазараш ду граждански бокъонаш лораяра тІехьарча болама юкъе дакъа лоацаш хиннарашта.

СУРТА ТІА: граждански бокъонаш бахьан къовсам лоаттабечунна таІазар деш ба оккупационни эскара салтий.

ТАСС фотохроника.

НИЗБАРА ГВАРДИ

Миллиард доллар — иззал ахча къоастадаьд дукха ха йоаццаш Пентагона США къаман гвардеиеи эскара резерванеи.

Укхаза дувцар да университетски городашкара тІема духьалара демонстрацеш йохаеча, негритянски геттошка хьайна нах тоІабеча, болхлой выступленеш йохаеча карателашта луш дола субсидеш. Кентеи Джексонеи студенташта топаш йийттар цар. Индокитае беча тІема духьал бола эзараш нах юкъе а болаш хиннача майски мораторе деношка манифестанташта низаш дир цар, набахта бийхкар, полицейски участкашка кхийлар. Юххера а, вІалла дукха ха йоаццаш къаман гвардейцаша топаш йийттар набахтеи администраце шоашта деча низашта духьал баьннача лийца боахкача наха.

Репрессей, кхыча тайпара уйла йола нах теІабара герз хиларах гарра къаман гварде лоархІам США тІа-тІа лакхлу. Цун 23 гІашлой, бронетанкови, Фепарча—десантни дивизена юкъе кхо бІаь эзар саг ва. Царга я Вьетнамерча эскаргара яраш санна йола топаш, уж Іалашбаь ба вертолеташцеи самолеташцеи, царга я танкаши нервнопаралитически газаш. Американски 50 штатах хІаране губернатора кара я къаман гварди. Къаман гварде доакъош «вІашагІтоха» йиш я президента чрезвычайни хьал эттача.

— Тха топаш массаза а йиза я, — къаман гварде капитана дешаш доаладу «Гардиан» яхача газето. — Тхо наха юхе долхац цІаккха а топа чу йизза патронаш йоацаши лак оза мара ца дезаш кийча доацаши.

«Къаман гварди, — язду «Гардиана»,— къиза я студенташцеи демонстрацешта юкъе дакъа лоацача кхыча цахацеи, уж эскара формированеш вІашагІъехк реакционни уйлаш йолча нахах. Антикоммунизм, расизм, шовинизм — уж да Пентагоно гвардейций керточка чудехк керттера дар.

«Бе герз доацача чахаца» тІом беш болча къаман гвардейцаша боабаь а таІазар даь а нах дукха бале а, американски Іаьдало сацийтац «гварде кхерамале лакхъяяза яргІоацаш хиларах» ше дувцар.

Масала, Пентагона викало Фридхейма аьлар Кентски университете хиннача событеша лакхдир «гвардейций кхерамале кхы а айе езаш хилар». Из дувц топаш теха виъ студент а вувш маьршача демонстрацеиа къаман гвардейцаш тІахьелхарца дуваденна!

ХІанз кхоачашъеш я къаман гварде доакъош герзаца кхы а дикагІа кийчдареи эргадахареи программа. Цу гІулакхашка 3 миллиард долларага кхаччалца ахча дІадахийта лерхІ оборона министерствос. Укх тІеххьарча хана къаман гвардега кхаьчар 150 гаргга танк, 200 совгІа вертолети ейга самолети. 200 гаубица. Авиаце министерствас хьакхайкадаьд карателашта истребителаши транспортни самолеташи яла гІерташ ше хилар. Гвардейцашка кхача еза иштта масса за долча американски эскараша лелаю «М-16» яха 300 эзар гаргга топ а.

Къаман гварди чІоагІъеш хилар шерра дІа а кхайкадеш, расий цхьатарра бокъонаш хиларан демократенеи тІехьа къовсам лоаттаберан кхерабе гІерт ВІашагІкхийттача Штатий Іаьдал. Бакъда, кхерам тІаоттабарца чакхдоалаш дац гІулакх. ТІеххьарча бетташка хиннача событеша хьахьеккхар чура реакционни политика чакхъяккхара дола герз лерхІаш къаман гвардех пайда эцаш хилар. Керда яьча ассигнованеша цІаькха а белгалдоакхх цу низ бара гварде социальни гІулакхи лоархІами.

Э. ЧЕПОРОВ.
(АПН).

ТОАДАР

1971 шера 23 ноябре арадаьннача № 140 йолча «Сердало» хьалхарча оагІо тІарча КПСС ЦК Пленума Соцама керте иэлаьл: «КПСС Центральни Комитета Соцам». Из дейша деза: «КПСС Центральни Комитета Пленума Соцам».

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

25 ноябрь

10.00 — Передачай программа. 10.05 — Кердадараш. 10.15 — Дешархошта. Спортивни азбука. 10.45 — «Начало» яха художественни фильм. 12.15 — Архитектура даькъера 1971 шерара Советски Союза Паччхьалкхен премей лауреаташ. Телевизионни очерк. 12.45 — Кердадараш. 16.45 — Передачай программа. 16.50 — Кердадараш. 17.00 — «Къонал — эфире я». Юртарча механизаторий бригадий яхь. Ригера передача. 18.00 — КПСС 24-ча съезда соцамаш кхоачашде, (гІалгІай меттала). 18.20 — Киножурнал. 18.30 — Миллионни Ленински университет. 19.00 — Телекердадараш (нохчий, эрсий меттала). 19.20 — Дунен халкъашта юкъера обозрени 19.35 — Шоана, бераш. 19.45 — «ВІашагІкхета моттиг — Женева я» яха художественни фильм (I сери). 20.55 — Передачай программа. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «ВІашагІкхета моттиг — Женева я» яха художественни фильм (2 сери).

26 ноябрь

10.00 — Передачай программа. 10.05 — Кердадараш. 10.15 — Дешархошта. Художественни воспитание института берий хора концерт. 10.40 — «Бирса Іуйре» яха художественни фильм. 12.10 — «Орловский кердадараш» яха телевизионни очерк. 12.40 — Кердадараш. 17.05 — Берашта дола мультфильм. 17.45 — Юртабоахама знаней школа. Экономика лакхъяра хьалда боахама расчет. 18.00 — Кердадараш. 18.10 — СССР Лакхехьарча Совета Депутаташа къамаьлаш ду. 18.25—Телевизинни кердадараш (гІалгІай. эрсий меттала). 18.50 — Хоамаш. реклама. 18.55 — Киножурнал. 19.06 — «УнахцІено». Телевизионни журнал (нохчий меттала). 19.30 — Передачай программа. 19.35 — «Вошал», Венгерски, советски телевиденеша цхьана ю передача. 20.35 — Хоккеях йола СССР чемпионат Ленинградера передача. 21.15— «Ха». Информационни программа. 21.45 — Спортивни программа. 22.45 — «Вай хьаьший — кагирхой эстрадни ансамблаш. Киевера передача. 23.30 — Кердадараш. Передачай программа.

РАДИО

25 ноябрь

6.30 — «Юртара вахар» (гІалгІай меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаоттам. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 8.25 — «Къона тІехье кхетамица кхееш барех» йола очерк (нохчий меттала). 8.40 — Буевский. Украински сюита (эрсий меттала). 9.15 — «Микрофона хьалхашка ба колхозхой Ерригсоюзни 3-ча съезда делегаташ» яха передача (эрсий меттала). 9.30 — «Шоана, кхалнах», яха радиожурнал (гІалгІай меттала). 9.50 — Ашараш. 16.00 — «Къона тІехье» (нохчий меттала). 16.15 — «Профкома балха деношъ», яха корреспонденции (гІалгІай меттала). 16.30 — Болхлой вахар яха радиогазета (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.14 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.27 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаоттам. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.28 — «Ленинан никъ» газета обзор. 8.25 «Ленински атеистически тІехьалеи хІанзара хан» яха беседа (гІалгІай меттала). 8.40 — Ашараш. 8.45 — «Коммунисташи цар гІулакхаши» яха передача (нохчий меттала). 9.15 — «Инарла Чеченский» яхача Гайсултанова книжка тІара доакъош дІахо дувц (нохчий меттала). 9.30 — «Гриппах йола профилактика», яха лора беседа (гІалгІай меттала). 9.45 — Ашараш. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — Нохч - ГІалгІай телевиденеи, радиовещанеи инструментальни ансамбль а. солисташ а микрофона хьалхашка ба (гІалгІай меттала). 16.30 — Прогресси опыти яха радиожуркал (эрсий меттала). 16.45 — Ачхой-Мартановски района радио общественни редакцес къамаьл ду (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.14 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.27 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).

26 ноябрь

6.30 — «Юрта Іуйре» (эрсий меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллеи Грозненеи кІезиг-дукха морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, лаьгІо мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура республике гІолла 6—11, Грозне 9—11 градус йІовхал йолаш хилеи тарлу. 26 ноябрера 29 ноябре кхаччалца кІезиг-дукха морхаш а йолаш, юкъюкъе догІа а делхаш, дохк а доаллаш, хьаьда лостам боацаш гІаьххьача боараме мух а хьекхаш ха хила а фегара температура бийсашка 2 градус шелалгара 3 градус йІовхалга кхоачаши деношка 10—15, тІеххьарча дийнахь 6—11 градус йІовхал йолаши хила а тарлу.

Метеостанци.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный-51, 364051, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам.— 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахареи, культураи, промышленностеи отделий — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделеи бухгалтереи — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный-51, 364051, ул. Ленина, 11 (3-й этаж) Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства—3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции. 7/84.

СФ0570

Заказ № 10139